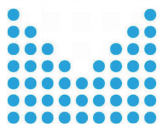


Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2013



MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo vnitra
Odbor bezpečnostní politiky
Praha 2014

Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2013

Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2013 byla schválena vládou dne 21. května 2014 usnesením č. 372.

Text neprošel jazykovou ani stylistickou úpravou.

Obsah

1.	Úvod	5
2.	Vymezení pojmu extremismus	6
3.	Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2013	7
3.1	Shrnutí	7
3.2	Zvýšené mezietnické napětí	8
3.3	Pravicový extremismus	9
3.3.1	Struktura a subjekty scény	9
3.3.2	Aktivity scény	12
3.3.3	Trestná činnost	17
3.3.4	Zahraniční spolupráce a přeshraniční kontakty	18
3.4	Levicový extremismus	19
3.4.1	Struktura a subjekty scény	19
3.4.2	Aktivity scény	23
3.4.3	Trestná činnost	25
3.4.4	Zahraniční spolupráce a přeshraniční kontakty	25
3.5	Sdružovací agenda	26
3.6	Hlavní bezpečnostní hrozby a rizika pro ČR	26
3.7	Statistiky trestné činnosti s extremistickým podtextem	27
3.7.1	Úvod	27
3.7.2	Celorepubliková statistika	28
3.7.3	Statistika podle krajů	30
3.7.4	Statistika podle skutků	31
3.7.5	Pachatelé	33
3.7.6	Trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů	36
3.7.7	Trestná činnost příslušníků Armády ČR	37
3.7.8	Soudní statistiky	38
3.7.9	Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství	40
3.7.10	Statistiky Probační a mediační služby	45
3.7.11	Trestná činnost s antisemitským kontextem	46
3.7.12	Trestná činnost motivovaná nenávisť proti Romům	46
4.	Zahraniční vlivy dopadající na českou extremistickou scénu	48
4.1	Zahraniční subjekty spolupracující s českými skupinami	48
4.2	Mezinárodní extremistické sítě	52
4.3	Zahraniční události reflektované extremistickými subjekty v ČR	55
4.4	Významné projevy extremismu v zahraničí	59
5.	Seznam použitých zkratk	65

I. Úvod

Zpráva o extremismu a souvisejících jevech na území České republiky v roce 2013 je předkládána na základě usnesení vlády ze dne 15. května 2012 č. 353. Od zprávy za rok 2012 je z důvodu větší přehlednosti předkládána odděleně od koncepčních materiálů. Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2013 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2014 jsou obsaženy v samostatných dokumentech.

Dokument nezachycuje všechny rasistické a xenofobní projevy, za které byly odpovědné osoby, které nejsou příslušníky či sympatizanty extremistických uskupení. Zachycení všech rasistických a xenofobních chování, činů či výroků na celostátní i regionální úrovni přesahuje rámec dokumentu i problematiky extremismu, tak jak jí vnímá Ministerstvo vnitra. Primárním cílem dokumentu je popis aktivit subjektů, které jsou Ministerstvem vnitra pokládány za extremistické.

Zpracovatelem zprávy je Ministerstvo vnitra. Podkladovými materiály přispěli zpravodajských služeb, Policie ČR, resortů státní správy, konkrétně spravedlnosti, zahraničních věcí, obrany a Nejvyššího státního zastupitelství.

Divácké násilí, respektive chuligánství je v rámci Ministerstva vnitra řešeno samostatně. Relevantní dokumenty a zprávy k hooligans lze nalézt na webových stránkách: <http://bit.ly/1fXvRLU>. Přesto jsou ve Zprávě o významných událostech spojených s chuligány zmínky, protože řada z nich je zároveň aktivní na extremistické scéně. Dokument k extremismu se nezabývá sektami a pseudo-náboženskými organizacemi, protože v souvislosti s nimi nebyly zaznamenány výraznější aktivity spjaté s bezpečnostním rizikem prorůstání do státních struktur, pronikání do politické či ekonomické sféry či ohrožování demokratických struktur státu.

Dokument je zpracováván každoročně. Jeho cílem je pravidelně informovat veřejnost dění na tuzemské extremistické scéně. Na základě poznatků v něm obsažených se přijímají nová opatření.

První pasáž o tuzemské scéně je zpracována z podkladů Bezpečnostní informační služby a Policie ČR, konkrétně specialistů na extremismus z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Služky kriminální policie a vyšetřování a Krajských ředitelství Policie ČR.

Statistiky poskytly Policie ČR, Nejvyšší státní zastupitelství, Ministerstvo spravedlnosti a Probační a mediační služba ČR.

Třetí část se věnuje zahraničním vlivům dopadajícím na českou extremistickou scénu. Zpracovali ji experti z Masarykovy univerzity v Brně s přispěním Ministerstva zahraničních věcí, konkrétně vybraných zastupitelských úřadů v evropských zemích.

Na závěr jsou uvedeny použité zkratky.

V dokumentu jsou použity fotografie, které byly pořízeny pracovníky Policie ČR a Ministerstva vnitra. U fotografií, které pocházejí z jiných zdrojů, např. v pasáži o zahraničních vlivech, je toto uvedeno.

2. Vymezení pojmu extremismus

Pojem „extremismus“ je v tomto dokumentu definován identicky jako v předchozích výročních dokumentech. Tato obsáhlá definice byla naposledy v plném znění zveřejněna ve Zprávě o problematice extremismu na území ČR v roce 2002, k níž přijala vláda ČR dne 9. července 2003 usnesení č. 669¹. V této souvislosti je rovněž možné odkázat na ustálenou judikaturu soudů v souvislosti s výkladem pojmu hnutí².

Ne všechny subjekty ve Zprávě obsažené se v roce 2013 dopouštěly nezákonné činnosti. Z dlouhodobého hlediska ale naplňují znaky extremismu, tak jak jsou definovány v předchozích výročních dokumentech.

Zpráva se stále drží pojmu extremismus, nicméně Ministerstvo vnitra do budoucna nevyklučuje komplementaritu s koncepty hate (bias) crimes (tj. trestných činů z nenávisti, trestných činů z předpojatosti nebo trestných činů s kolektivní předsudečnou motivací) a zastává názor, že existuje prostor pro posilování prvků hate (bias) crimes u policejních a justičních složek.

1. Viz <http://www.mvcr.cz> (rubrika „Bezpečnostní hrozby“, podrubrika Extremismus, „Strategie boje proti extremismu a Výroční zprávy o extremismu“).

2. Zejména pak na stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu Tpjn 302/2005 (č. 11/2007 Sb., rozh. tr.), dále pak na usnesení NS 5 Tdo 79/2006, NS 5 Tdo 337/2002, NS 3 Tdo 1174/2004, usnesení krajského soudu v Brně, sp. Zn. 4 T 98/2009.

3. Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2013

3.1 Shrnutí

- Nejvýraznější událostí uplynulého roku byla z hlediska obou politicky motivovaných scén série **protiromských demonstrací**, trvající od května do října. Celkem bylo v loňském roce zaznamenáno **26 těchto protestních akcí**, z nichž nejvýznamnější z hlediska účasti proběhly v Duchcově, Českých Budějovicích a v Ostravě. Tato shromáždění poukázala nejen na **rizika plynoucí z aktivního zapojení místní populace**, ale, zejména v případě sídliště Máj v Českých Budějovicích, i na **vyuknutí dalších demonstrací nebo výtržností v místech, která nebyla identifikována jako riziková**. S pozdější fází kampaně se samotným cílem demonstrací stal i **stát a policejní složky**, vnímané jako symbol státní represe. Protiromská protestní shromáždění zároveň **mobilizovala i scénu odpůrců**, kdy se k občanským aktivistům a zástupcům romské minority **připojili i stoupenci krajní levice**. Paralelně tak probíhaly proromské happeningy, karnevaly i vlastní shromáždění. K vzájemným střetům však nedocházelo.

- V průběhu roku 2013 bylo zaznamenáno **272 zájmových akcí** pořádaných extremistickými subjekty, z čehož **132 akcí** bylo pořádáno **pravicovými extremisty** (dále jen „PEX“) nebo s jejich účastí a **140 akcí** bylo pořádáno nebo s účastí **levicových extremistů** (dále jen „LEX“). Nejvýraznější byla protiromská kampaň od května do října zastoupená sérií 26 protestních akcí v Ústeckém, Moravskoslezském, Jihočeském, Olomouckém a Plzeňském kraji a v Praze.

- **Nejvíce akcí** bylo zaznamenáno tradičně v **Praze, Moravskoslezském a v Ústeckém kraji**. Tyto regiony mají také tradičně vysoký výskyt trestné činnosti s extremistickým podtextem.

- V loňském roce byl zjištěn mírný nárůst trestné činnosti s extremistickým podtextem, celkem **211 trestných činů**. Za vzrůstem byla zejména série demonstrací a doprovodných výtržností a násilností ze strany účastníků.

- PEX i LEX scéna jsou **vnitřně fragmentované** na různé ideologické proudy i rozpolcené mnohdy osobními animozitami.

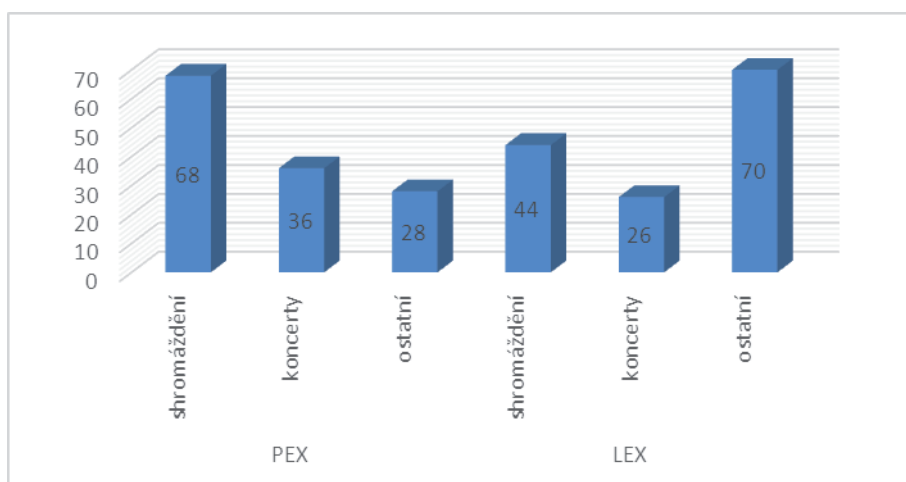
- Scéně PEX dominuje tzv. **národně-socialistické hnutí**, scéně LEX **anarchistické hnutí**.

- Odhadované počty stoupenců se meziročně nezměnily. **Členská základna PEX** je podle policie v širším smyslu **přibližně 5000 osob**, zatímco **militantní část je tvořena až 150 aktivisty**. Zhruba **50 osob lze považovat za přední aktivisty a vůdčí osobnosti**. U LEX je poměrně obtížné provést **konkrétnější odhad**, lze však předpokládat, že se jedná o podobné hodnoty.

- Nejvýraznějším subjektem PEX zůstává **Dělnická strana sociální spravedlnosti** (dále jen „DSSS“) a její mládežnická organizace **Dělnická mládež** (dále jen „DM“). Část členské základny DM v posledním roce výrazně inklinovala ke spolupráci s radikálními subjekty neonacistického hnutí.

- V rámci scény LEX se jedná o **Československou anarchistickou federaci** (dále jen „ČSAF“), která z pozice informačně-kulturní platformy zastřešuje další skupiny, kolektivy a iniciativu. Těžiskem činnosti obou scén jsou volně propojené buňky aktivistů působících na lokální úrovni bez jasné hierarchicky tvořené struktury. U krajně levicové scény lze sledovat **přesun z ulic do klubů a kulturně-informačních center**.

- U obou scén je patrná inklinace k zastupování vlastních aktivit aktivitami jiných občanských iniciativ či platform. U scény PEX jsou to aktuálně iniciativy Pro-vlast, Generace identity a platformy pro projevy solidarity zaměřené na Sýrii a Kosovo/Srbsko. V rámci scény LEX jsou to ne-extremistické iniciativy za sociální bydlení nebo platforma Blokujeme, vzniklá v souvislosti s protesty proti demonstracím PEX.
- Hudební scéna pro PEX je rozvinutá a z hlediska dlouhodobého trendu převažuje organizace komerčních koncertů. V souvislosti s tím řada dříve známých kapel tzv. White Power Music působí nadále pod novými názvy. Průběh koncertů zejména z hlediska protiprávních jednání je přispůsoben přítomnosti policie v místě konání.
- Zahraniční kontakty obou scén fungující na bázi osobních vazeb jednotlivců jsou rozvinuté, zejména v sousedních zemích.
- Hlavní hrozbou pro následující období zůstává nenadále vypuknutí protestní (protiromské) vlny a aktivizace militantního milieu obou scén. Vyloučit nelze ani akty individuálního ozbrojeného odporu v případě existence dostatečného impulsu.



Srovnání akcí PEX a LEX zaznamenaných během roku 2013. Zdroj: ÚOOZ

3.2 Zvýšené meziethnické napětí

Nejvýraznějšími událostmi souvisejícími s extremismem v roce 2013 byla další série protiromských demonstrací. Ta byla započata na jaře 2013 v Duchcově a o něco později pokračovala v Českých Budějovicích. Spouštěcím mechanismem bylo několik incidentů mezi zástupci romské menšiny a majoritní společností – v Duchcově šlo o napadení manželského páru, v Českých Budějovicích o potyčku na dětském hřišti. Protiromská shromáždění v těchto dvou městech neměla s ohledem na skladbu účastníků, až na výjimky, ryze extremistický charakter. Převážnou většinu přítomných totiž tvořili běžní občané, kteří ventilovali svou frustraci a nespokojenost se situací v daných regionech, přestože mezi účastníky těchto akcí byla i řada pravicevých extremistů.

Na protestech v Duchcově se z krajní pravice podílela zejména DSSS, která zde např. dne 22. června 2013 uspořádala demonstraci za účasti zhruba tisíce osob. Při demonstracích v Českých Buděj-

javicích se strana již neangažovala. Zde se do protestů zapojily hlavně formálně neorganizované skupinky PEX a hooligans, často z různých koutů ČR, z nichž mnohé iniciovaly střety s policisty.

Fakt, že počet PEX na akcích v Duchcově a Českých Budějovicích byl menší, neznamenal, že by jejich přítomnost nebyla rizikem. Naopak, PEX se mohli snadněji infiltrovat do davu a podněcovat ho k radikálnějšímu projevu či činům. Často se jim tak podařilo strhnout k výtržnostem i osoby, které by pravděpodobně bez podobného impulsu pouze pokojně demonstrovaly. Takto byl ovšem průběh některých akcí velmi dramatický, provázely je rozsáhlé násilnosti a výsledkem bylo nezřídka zadržení i několika desítek osob.

PEX postupně přebrali hlavní roli v pořádání protiromských demonstrací a pokusili se je přenést i do dalších regionů ČR, a tak mj. získat širší podporu veřejnosti před předčasnými volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

K nejambicióznějším protiromským „projektům“ krajně pravicové scény patřil pokus ze dne 24. srpna 2013 o zorganizování více protestů během jednoho dne, jehož účelem bylo mj. rozdrobit síly Policie ČR (dále jen „PČR“) a demonstrovat vlastní jednotu a sílu. Na několika místech ČR proběhla pod hlavičkou různých organizátorů shromáždění proti romské kriminalitě a policejní brutalitě, kterých se celkem zúčastnilo cca 1 500–2 000 osob. Největší nepokoje se odehrály v Ostravě, kde většinu účastníků tvořili PEX a hooligans.

Postupem času a v důsledku převzetí role organizátorů PEX a přenesení protestů do dalších regionů se tedy měnila podoba protiromských demonstrací. Místní obyvatelé přestávali tvořit většinu a naopak rostl počet účastníků z řad PEX, hooligans a různých výtržníků, kterým a priori šlo o vyvolávání násilností a střetů s policií. Jakákoliv ideologie či snaha řešit konkrétní regionální problém byla v těchto případech marginální a dominantním cílem se stal adrenalinový zážitek, spočívající ve střetu s protivníkem (zejména s policisty).



Nepokoje v Ostravě iniciovali hlavně PEX a hooligans

3.3 Pravicový extremismus

3.3.1 Struktura a subjekty scény

Vyjma aktivit při protiromských demonstracích nepředstavovali PEX jako celek reálnou hrozbu a bezprostřední ohrožení demokratických základů České republiky. Byť byly zaznamenány jednotlivosti, které lze charakterizovat jako závažné, jednalo se o nesytemové jevy, které z globálního pohledu nebezpečí pravicového extremismu nijak podstatně nenavýšily.

Pravicově extremistická scéna v roce 2013 zůstávala nekompaktním celkem. Scénu tak nadále tvořily převážně lokální skupinky soustředěné zejména na místní témata. Jediným tmelícím prvkem, který dokázal zaktivizovat větší počet PEX, byla problematika soužití mezi majoritní společností a romskou menšinou a s ní související protiromské pochody.

Aktivity PEX se nijak nelišily od těch v předešlých letech. Výraznějším trendem bylo vzrůstající **zapojení PEX do činnosti hooligans**. Vzhledem k tomu, že již dříve mezi některými hooligans a neonacisty fungovaly velmi často neformální vztahy a řadu hooligans v podstatě šlo k neonacistům přiřadit, byl tento vývoj přirozený.

Nejvýraznějším a největším subjektem české pravicově extremistické scény zůstávala DSSS. Přes veškeré své snahy ale **nebyla schopna získat vyšší podporu veřejnosti** a zůstala na okraji politického spektra. Její slabou pozici jen potvrdil výsledek parlamentních voleb na podzim roku 2013, v nichž DSSS získala pouhých 0,86 % odevzdaných hlasů.

DSSS ke zvýšení popularity nepomohlo ani její zapojení do protiromských demonstrací³. Její první větší akcí tohoto druhu bylo setkání cca 120 osob dne 23. března v Nejdku na Karlovarsku. Většina demonstrantů patřila mezi příznivce DSSS, pouze menší část tvořili obyvatelé obce. Akce proběhla v klidu a bez výtržností.

Dále se DSSS zapojila do protestů v Duchcově, kde např. zorganizovala výše uvedenou demonstraci dne 22. června. Naopak v Českých Budějovicích se strana neangažovala.

DSSS tohoto tématu hojně využila v předvolení kampani před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a řada jejích předvolebních mítinků byla pojata jako demonstrace proti „nepříznivým“ občanům. Největší se odehrála dne 27. září v Ostravě, po jejímž oficiálním ukončení došlo ke střetům s PČR.

Vedle protiromsky laděných shromáždění uspořádala DSSS i řadu dalších akcí, které měly sloužit k její propagaci. K nim patřily i tradiční akce pořádané u příležitosti oslav některých státních svátků.

Nejvýraznější byla **prvomájová demonstrace** pořádaná ve spolupráci s DM, která se tentokrát odehrála v Přerově za účasti 300–400 osob. Především díky faktu, že proti ní nevystoupili LEX, akce proběhla v klidu a bez narušení veřejného pořádku.



Transparent DM na prvomájovém shromáždění v Přerově

Další větší akcí DSSS a DM bylo shromáždění nazvané „**Den národní jednoty: Velká protirežimní demonstrace**“ dne 17. listopadu v Praze, kterého se zúčastnilo 200–250 osob. Ačkoli proti němu protestovalo několik desítek odpůrců, díky opatřením PČR vše proběhlo v klidu, bez narušení veřejného pořádku.

Některé krajské či místní organizace DSSS uspořádaly i řadu akcí na regionální úrovni, které často akcentovaly lokální téma.

Významnou událostí pro DSSS byl její volební sjezd uskutečněný dne 19. ledna. Přestože byl na venek prezentován jako bezkonfliktní, došlo na něm k vyvrcholení ideového **střetu mezi vedením**

3. Lze se domnívat, že za nízkým volebním výsledkem DSSS stojí mimo jiné fakt, že tzv. romskou problematiku začaly více akcentovat i jiné politické subjekty.

a zejména severočeskými a jihočeskými členy. Jeho výsledkem bylo vystoupení několika desítek členů z DSSS. Mezi odpadlíky, kteří patřili hlavně mezi přívržence Petra Kotába, byli mj. i mediálně známí sourozenci Šlégrovi. Jiří Šlégr se poté začal angažovat v projektu Českých lvů (viz níže). Navzdory absenci severočeské členské základny (podílela se intenzivně na protiromských aktivitách) DSSS jako celek tyto změny nijak podstatněji neovlivnily.

S DSSS je úzce provázána její mládežnická organizace DM. Primární náplní tohoto subjektu je podpora DSSS, ale organizoval i vlastní akce pod svým jménem. Jako příklad lze jmenovat demonstraci „Kosovo je Srbsko“, která se konala dne 17. února v Ostravě. Jejím cílem bylo podpořit Srby žijící v Kosovu a vyjádřit nesouhlas s odtržením Kosova od Srbska. Akce proběhla v klidu a bez výtržností, za účasti 70–90 osob, mj. i aktivistů z Polska. Kromě organizačních aktivit udržuje DM úzké kontakty s neonacisty v tuzemsku i v zahraničí a poskytuje jim tak určité krytí.

Vedle DSSS a DM působily na pravicově extremistické scéně i další subjekty, jejichž význam byl ale z celkového pohledu okrajový. Šlo například o Autonomní nacionalisty, Svobodný odpor, České lvy a další menší neorganizovaná uskupení sestávající z několika desítek aktivních jedinců či dokonce jen jednotlivců.

Autonomní nacionalisté se primárně soustředili na politické, charitativní a propagační aktivity. Nejviditelněji se projevovali v souvislosti s Evropskou frontou solidarity pro Sýrii, podporující syrský politický režim. Pod její hlavičkou uspořádali několik poklidných demonstrací, jichž se průměrně účastnilo 100–150 osob. Jednalo se například o „Demonstraci na podporu režimu Bašára Asada v Sýrii“ dne 20. července v Praze či „Shromáždění proti embargům uvaleným v Sýrii“ dne 31. srpna v Praze. Obě akce byly uspořádány ve spolupráci se Svazem syrským studentů v ČR.

Autonomní nacionalisté zorganizovali i další ročník své tradiční „Svatováclavské manifestace“. Té se v Praze dne 28. září zúčastnilo cca 120 osob. Protestovalo proti ní několik desítek osob, nicméně ke kontaktu obou skupin prakticky nedošlo a akce proběhla v klidu a bez výtržností.

Svobodný odpor (bývalý Národní odpor) formálně jako celostátní pravicově extremistický subjekt nefungoval, ale stále byl využíván jako určitá značka. Nejviditelnější činností bylo provozování poměrně aktivního internetového portálu www.svobodnyodpor.info, který sloužil jako hlavní informační kanál pro české neonacisty. Několik jedinců ze Svobodného odporu se také aktivizovalo v souvislosti s protiromskými násilnými demonstracemi, do nichž se několikrát aktivně zapojili.

Čeští lvi je nově vzniklé uskupení, na jehož založení se podíleli Jiří Šlégr a Pavel Matějný. Měli původně představovat „ochrannou složku“ nerealizovaného projektu politického subjektu Demokratická strana práce. Tento subjekt se snažil využít protiromských nálad části české společnosti a ohlásil protiromskou kampaň s názvem „Czech Lion Tour“. Zorganizoval několik demonstrací. K největším patřilo setkání ve Vítkově dne 3. srpna 2013, kterého se zúčastnilo zhruba 300 podporovatelů. Postupně ale zájem účastníků upadal a je-



Účastník shromáždění Českých lvů ve Vítkově, 3. 8. 2013

jich počet výrazně klesal. Dá se předpokládat, že s postupem času bude význam tohoto subjektu marginální.

Radikální scéna se po útlumu Svobodné mládeže i Autonomních nacionalistů pokoušela uplatnit i s novými iniciativami, které charakterizoval nacionalismus, tradicionalismus, odpor vůči současnému státnímu zřízení, Evropské unii, multikulturní společnosti a některým etnickým či náboženským menšinám. Příkladem je platforma Pro-vlast anebo projekt Generace identity. Ten je odvozen od francouzské nacionalistické organizace a označuje se za její pobočku v ČR. Část aktivistů těchto iniciativ udržovala úzké kontakty s představiteli konzervativních ideových skupin, zejména iniciativou D.O.S.T., nebo extremistickou Vlasteneckou frontou. Část aktivistů této scény se angažovala v projektech na podporu srbského Kosova nebo režimu Bašira Asada v Sýrii.



Vlajka Wotan Jugend na prvomájovém shromáždění v Přerově

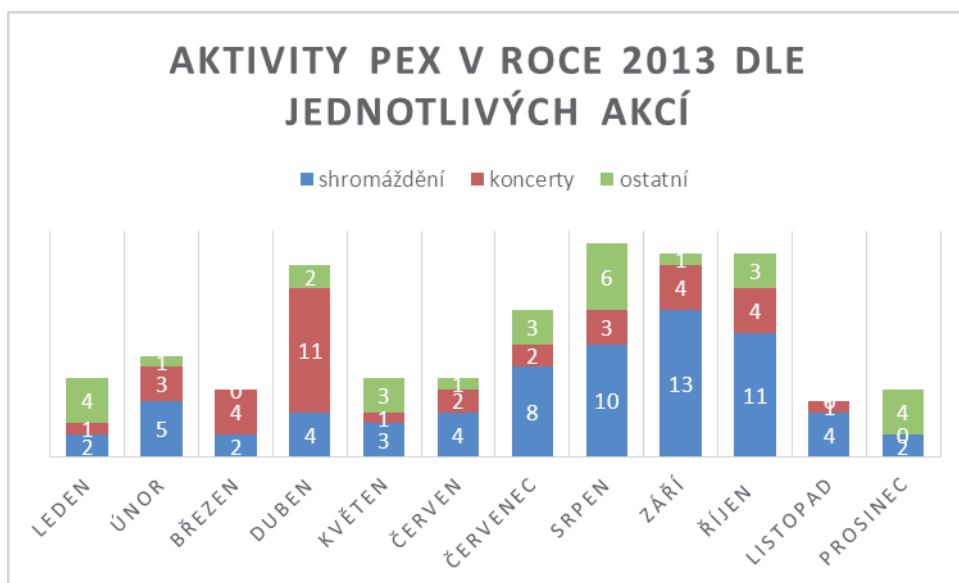
rvačkách, ve výtržnostech během demonstrací, nebo pořádají tzv. trestní výpravy. Často se jedná o útoky a napadání náhodně vytipovaných i cíleně vybraných osob, příslušníků konkrétních „nenáviděných“ skupin. Členové těchto bojůvek jsou často nezletilí a charakter těchto uskupení je neformální, tedy bez jasné struktury, hierarchie i názvu.

3.3.2 Aktivity scény

Z uvedeného počtu 132 akcí pořádaných pravicově extremistickou scénou bylo celkem 68 veřejných shromáždění nebo demonstrací, dále 36 koncertů a 28 ostatních, zpravidla neveřejných akcí, zejména různých schůzek, jednání či přednášek. Kromě uvedených protiromských shromáždění byly zaznamenány i nové či modifikované formy aktivismu, které souvisejí s transformací scény a působením výše uvedených iniciativ.

Část radikální scény inklinovala k projektům nebo organizacím, které prosazují otevřeně rasistické, (neo-) nacistické a nenávislné myšlenky. Příkladem je v loňském roce zaznamenaná organizace Wotan Jugend, jejíž buňka v ČR působí. Jiným příkladem je projekt White media, původně webových stránek, které se organizovaně zaměřují na sběr informací a monitoring ideologických odpůrců, příslušníků různých národnostních, rasových, náboženských, politických skupin a v neposlední řadě i na aktivní kybernetickou šikanu a útoky proti konkrétním osobám. Uvedený projekt je spíše neformálním sdružením osob napříč neonacistickou, rasistickou, nacionalistickou i islamofobní částí scény. Z hlediska ideologie primitivní a nenávislný projekt čerpá výrazně z manifestu Andersse Breivika.

Za velmi rizikovou lze označit skupinu cca 200 militantů, kteří nejsou sdruženi v žádné organizaci. Tyto osoby se angažují v chuligánských



V souvislosti s výtržnostmi během demonstrací bylo obviněno celkem 63 osob, 17 osob je nadále podezřelých ze spáchání trestné činnosti a dále bylo spácháno 157 přestupků.

Při hodnocení série protiromských shromáždění lze vysledovat tyto charakteristiky:

- Samotný vysoký počet akcí (celkem 26).
- Kromě účasti PEX a hooligans i účast místní populace.
- Paralelní průběh protestů v Ústeckém, Jihočeském a Moravskoslezském kraji.
- Snaha o koordinaci a rozšíření protestů do dalších regionů.
- Transformace protestů proti „nepřizpůsobivým“ do protestů proti systému a establishmentu.
- Zvýšená agresivita účastníků.
- Možnost rozšíření nepokojů do lokalit, které byly považovány za bezproblémové. Spouštěčem bývá lokální interetnický konflikt.

Významnější veřejná shromáždění pořádala zejména DM. Zapojení aktivistů DM do organizačních aktivit umožňuje DSSS se oficiálně distancovat od akcí spojených s radikální scénou, ale zároveň nepřijít o její podporu, resp. využít takové akce k propagaci strany. V loňském roce tak proběhlo např. prvomájové shromáždění, netradičně pořádané v Přerově⁴, s účastí přibližně 300 s PEX. Poprvé od roku 2011 se akce oficiálně zúčastnili i zástupci slovenských a polských nacionalistických, příp. neonacistických subjektů⁵. Ze strany DM bylo organizováno i shromáždění dne 19. října v Ostravě, které bylo zároveň politickým mítinkem DSSS a zároveň protestem proti

4. Přerov má v rámci tuzemské neonacistické scény podobně symbolické místo jako Litvínov-Janov a tzv. bitva o Janov, střety mezi radikálními stoupenci a policií po demonstraci ze dne 17.11.2008. V Přerově proběhla proti-romská demonstrace v roce 2009, kterou doprovázely rovněž intenzivní útoky proti policejním složkám. Pozvánky na loňské Prvomájové shromáždění byly rovněž vytvořeny s motivem střetů s PČR, de facto se „systémem“.

5. Zástupci slovenského hnutí Slovenská pospolitost' včetně projevu a skupina osob s polskou vlajkou.

„nepřizpůsobivým“. Akce se zúčastnilo přibližně 400 osob, převážně PEX a fotbalových chuligánů, přičemž po oficiálním ukončení shromáždění došlo k útokům proti policejním složkám tvořícím kordon u ubytoven sociálně slabých. Naopak shromáždění DM u příležitosti 17. listopadu v Praze lze z hlediska nízké účasti, zhruba 120 osob, označit za neúspěch.

V loňském roce proběhlo rovněž každoročně pořádané shromáždění u příležitosti svátku sv. Václava. Loňského ročníku pořádaného v Praze Autonomními nacionalisty se zúčastnilo zhruba 250 osob.

Jako každý rok se konalo i několik menších tradičních setkání k připomenutí zesnulých či vězněných kamarádů. Dne 18. května tak například v Mostě a Litvínově pochodovalo cca 100 osob k uctění památky zesnulého Miloše Reha⁶ či dne 20. července ve Svitavách cca 70 osob na podporu vězněného neonacisty Vlastimila Pechance. Obě akce proběhly v klidu a bez výtržností. Zhruba 50 osob se zúčastnilo pietního pochodu za Daniela Hejdánka v Pardubicích dne 5. prosince, který se o rok dříve z důvodu nízkého zájmu o účast neuskutečnil. Poměrně vysoký počet účastníků, zhruba 120 osob, se zapojilo do pietního pochodu za Stanislava Loveckého ve Veselí nad Moravou. Po pochodu následoval koncert. Obdobně proběhl i pochod a setkání za Aleše Marečka a Davida Friedla v Krnově dne 2. února.



Akce „Světlo pro Drážďany“ v Ostravě, 16. 2. 2013

V rámci neonacistické scény bylo zaznamenáno několik tzv. solidárních akcí. Akce slouží k vyjádření podpory často vůči ideologicky spřízněným subjektům v zahraničí. Lze jmenovat akci „Světlo pro Drážďany a obětem spojeneckého bombardování“, která se konala dne 16. února v Ostravě. Uspořádali ji pravicoví extremisté ze severozápadních Čech a němečtí aktivisté z uskupení Freies Netz Süd. Zúčastnilo se jí 130–150 osob, z čehož byla cca polovina Němců, a proběhla v klidu a bez výtržností⁷. O den později proběhlo taktéž v Ostravě shromáždění DM v rámci kampaně „Kosovo je Srbsko“ jako akce na podporu

srbského nacionalismu a protest proti existenci samostatného Kosova. Shromáždění a pochodu se zúčastnilo zhruba 150 osob, zejména PEX. Dne 7. října proběhla v Opavě spontánní solidární akce na podporu řecké neonacistické organizace Zlatý úsvit v reakci na zadržení jejího vedení a označení organizace za nezákonnou. Dne 2. listopadu proběhla v Ostravě obdobná akce a nástřiky graffiti na podporu 2 zastřelených členů Zlatého úsvitu. Ve stejném týdnu proběhla stejná kampaň i v Praze před objektem zastupitelského úřadu Řecka, kde byl vyvěšen transparent a fotografie zabitých členů.⁸ Dne 10. října proběhl opět v Ostravě happening na podporu mezinárodní akce „Red October“, upozorňující „na kruté násilí, které je páčáno na bílých Jihoafričanech ze strany černochů“.

6. Akce se zúčastnili i němečtí neonacisté.

7. Akce proběhla jako připomínka bombardování Drážďan v roce 1945. V Drážďanech je každoročně počátkem února organizována pietní akce PEX, v posledních letech však byla opakovaně blokována jejími odpůrci, včetně LEX. Akce v Ostravě nejen že umožnila samotné uspořádání akce (proběhla bez konfliktů), ale zároveň demonstrovala spolupráci českých a německých neonacistických buněk.

V průběhu roku se etablovaly dva personálně vzájemně propojené subjekty zaměřené na projevy solidarity, působení na veřejné mínění a v neposlední řadě i sběr finančních prostředků. Po vzoru mezinárodního projektu týkajícího se Sýrie (Evropská fronta solidarity pro Sýrii) byla vytvořena Evropská fronta solidarity pro Kosovo. Do aktivit obou front jsou zapojeni PEX. Prvně jmenovaný subjekt se v průběhu roku 2013 zaktivizoval k několika veřejným manifestacím. Část stoupenců přímo na oficiální pozvání tamní vlády navštívila ve 2. polovině roku Sýrii. V rámci obou kampaní jsou nepravidelně organizována setkání a přednášky, často s účastí zahraničních zástupců. Sběr finančních prostředků, které tyto kampaně provozují, vyvolává otázky zneužívání finančních zdrojů pro potřeby krajně pravicové scény i jednotlivců ve vedení těchto kampaní.



Shromáždění na podporu Asadovu režimu v Praze, 31. 8. 2013

Výše uvedené nově vzniklé iniciativy **Pro-vlast** a **Generace identity** jsou personálně propojeny s aktivisty bývalých Autonomních nacionalistů i DM. Generace identity navazuje na projekty předchozích subjektů, zejména ve smyslu pořádání tzv. solidárních akcí zaměřených do sociální oblasti, na podporu psích útulků, dětských domovů, apod. Vedle toho organizuje i různé happeningy zaměřené na distribuci letáků a propagačních materiálů i spontánní shromáždění. Generace identity uspořádala několik propagačních akcí jako vyvěšení transparentů na silniční mosty (Praha-Zličín)⁹ a spontánní shromáždění u orloje na Staroměstském náměstí v Praze. Bylo zaznamenáno i několik graffiti, zejména v Praze a Moravskoslezském kraji. S iniciativou Pro-Vlast je spojená protievropská kampaň, spočívající v krádežích vlajek EU. Kampaň byla zahájena v prosinci 2013.

V předchozím roku se také měnila distribuční síť propagandistických předmětů. Současná distribuční síť je ovládána několika jednotlivci, kteří zároveň zajišťují i výrobu. K té lze poznamenat, že je rozdělena na nezávadové nebo implicitně propagující motivy a tzv. otevřeně propagující motivy a symboliku. První kategorie zboží je nabízena více či méně veřejně, prostřednictvím webových stránek nebo virtuálních sítí. Druhá kategorie je nabízena prostřednictvím distribuční sítě, založené na osobních kontaktech. Takto získané finanční prostředky slouží často pro osobní potřebu, v omezené míře na organizaci akcí, např. koncertů.

Platforma na podporu tzv. Prisoners of War („POW“), vězňů či stíhaných soukmenovců, je až na výjimky v rámci tuzemské scény nefunkční a je udržována pouze jednotlivci.

Nadále docházelo k pořádání pravicově extremistických akcí s hudební produkcí, a to v podobě započaté v předchozích letech. Těchto akcí se účastnilo průměrně okolo sta osob. Zaznamenány

8. Dva členové Zlatého úsvitu byli koncem října zastřeleni mužem na motocyklu. Útok byl přisuzován krajní levici.

9. Text „Support Nationalists“. Stejnou aktivitu projevovaly pravidelně i skupiny AN Kladensko na mostech na silnici R7.

ovšem byly i výjimky, například při akci „**Boot Boys Are Back vol. 3**“ dne 24. srpna 2013 v Strážkovicích se sešlo zhruba pět set posluchačů.

V rámci hudební scény pro PEX dlouhodobě převažuje organizace tzv. **komerčních koncertů**. Události byly často veřejně prezentovány a propagovány. Organizaci nebo pořádání těchto koncertů však bylo možné nadále spojit s konkrétními osobami aktivně sympatizujícími s neonacistickou scénou. V průběhu roku 2013 bylo rovněž zaznamenáno několik koncertů,



Příznivec kapely Sons of Bohemia na shromáždění v Duchcově, 22. 6. 2013

na kterých probíhal sběr finančních prostředků na podporu stíhaných soukmenovců, tzv. POW. Mezi takové koncerty patřilo i vystoupení kapel Sons of Bohemia a Squad 96 v pražské restauraci Na Slamníku dne 8. června. Jeho organizaci mj. zajišťovaly vůdčí osobnosti již nefunkčního Národního odporu Praha.

Pro komerční scénu je typický **výskyt dříve známých kapel pod novými názvy**. Proto jsou tyto koncerty vyhledávány zejména sympatizanty krajní pravice, resp. neonacismu. Ze strany organizátorů samotných je často kladen důraz na eliminaci nezákonného chování účastníků nebo

kapel, zejména z hlediska projevů sympatií nebo propagace nacismu a neonacismu.

Průběh „komerčních“ koncertů často závisí na přítomnosti policie v místě konání. Znamé jsou koncerty např. kapely Sons of Bohemia, která v případě absence policie hraje známé skladby z prostředí WPM. Obdobně vystupují i další kapely.

V loňském roce zaznamenáno celkem **7 utajených koncertů tzv. White Power Music**¹⁰. I nadále se jedná zejména o koncerty určené pro početně malé publikum, zpravidla ne více než 50 osob. Místo konání bývá až do poslední chvíle tajeno a známo pouze organizátorům. Publikum je zvané často pouze na bázi osobních kontaktů.

Dlouhodobým trendem zůstává **přesun těchto koncertů** určených pro radikální stoupence mimo území ČR. Nadále nejčastější destinací jsou Slovenská republika a Polsko, co se týká organizace koncertů určených především pro tuzemské publikum. Hlavním důvodem pro přesun koncertů mimo území ČR je snaha vyhnout se pozornosti tuzemských bezpečnostních složek. Častá účast osob z ČR je dále dlouhodobě zaznamenávána na koncertech v Maďarsku, Itálii, Německu, Velké Británii, ojediněle rovněž v Rusku, Ukrajině a Srbsku.

Při propagaci pravicového extremismu a komunikaci v této oblasti hrál i nadále **dominantní roli internet**.

10. White Power Music neboli hudba bílé síly je žánr spojený s neonacistickou scénou. Od počátku se vyznačuje otevřenými projevy nenávisti a výzvami k násilí proti ideologickým nepřítelům, stejně jako otevřenou propagací nacismu/neonacismu či jejich dílčích symbolů.

3.3.3 Trestná činnost

Trestná činnost související s krajní pravíci zůstává **převážně latentní**. Její zjištění závisí často na poškozených či dotčených hodnotách. Převažuje trestná činnost související s podporou či projevy sympatií k nacismu/neonacismu, dále podněcování k nenávisti, nebezpečné vyhrožování anebo násilí vůči skupině obyvatel.

Statisticky vykazovaný počet případů je do jisté míry zavádějící. Celkový počet 211 trestných činů totiž zdaleka nevystihuje reálnou trestnou činnost páchanou stoupenci extremistických hnutí. Příkladem mohou být výše uváděné trestné výpravy, které, pokud jsou ohlášeny, jsou často vedeny jako trestné činy výtržnictví nebo ublížení na zdraví, ačkoliv s činností hnutí i konkrétní skupiny nebo jednotlivců úzce souvisí. Krajním případem jsou krádeže nebo loupeže, jako bylo např. zaznamenáno loupežné přepadení se zbraní spáchané sympatizantem PEX.

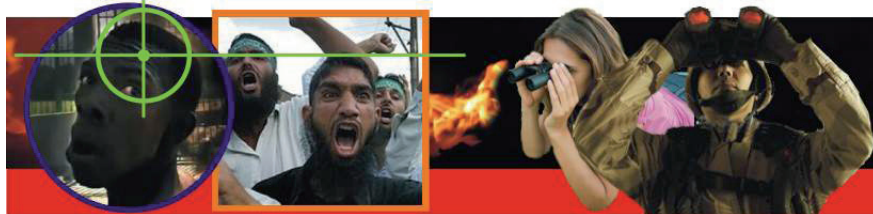
Dalším případem je latence způsobená neohlášením trestného činu orgánům činným v trestním řízení. V některých případech je důvodem obava ze strany oběti, v jiných pak neznalost i neochota.

V souvislosti se sérií protiromských demonstrací bylo do současné doby obviněno celkem **86 osob**, dalších 51 je podezřelých především z výtržností nebo útoků proti úřední osobě. Celkem 127 osob se dopustilo přestupků, zejména neuposlechnutí výzvy úřední osoby.

Část radikální a militantní scény inklinuje k získávání a přechovávání zbraní. V některých případech jsou zaznamenávány i tzv. výcvikové kempy. Ze strany Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (dále jen ÚOOZ) byl v listopadu 2013 realizován případ nedovoleného ozbrojování a přechovávání zbraní a většího množství munice. Toho se v průběhu posledních několika let dopustila skupina 5 osob, z nichž 4 byly známy v minulosti jako aktivní PEX, 1 z obviněných byl i příslušníkem Armády ČR. Skupina si postupně zajišťovala zbraně, mj. i odstřelovací pušku, se kterými pak prováděla improvizované výcviky. Zároveň si opatřovala nejen pro sebe, ale i pro další osoby střelivo tzv. přebíjením.

Specifickou kategorií je trestná činnost ve virtuálním prostředí. Za uplynulý rok lze jmenovat zejména projekt webových stránek **White Media**, které se profilují nejen jako informační platforma s výrazným xenofobním a rasistickým podtextem, ale zároveň jako iniciativa zaměřená na monitoring a sběr informací o ideologických nepřátelích z řad veřejných aktivistů i příslušníků určitých skupin obyvatel na základě jejich rasové či etnické příslušnosti, anebo politického a náboženského přesvědčení. V průběhu roku se zintenzivnila i činnost zaměřená na krádeže osobních informací a dat v internetovém prostředí. Ideologickým nepřátelům byly napadány osobní e-mailové účty, profily v sociálních sítích,

webové stránky a v několika případech i osobní bankovníctví, kdy jednotlivé „hackerské“ akce jsou pravidelně zveřejňovány na webu White Media.



Na webu White Media je provozován monitoring osob s názvem Anti Multi Kulti Watch

3.3.4 Zahraniční spolupráce a přeshraniční kontakty

Spolupráce se zahraničními PEX fungovala hlavně na vztazích mezi jednotlivci. „Zprostředkovatelé“ pak působí jako organizátoři výjezdů do zahraničí, společných nebo solidárních akcí na podporu zahraničních partnerů nebo subjektů. Zahraniční kontakty zaznamenávané v rámci krajní pravice jsou dlouhodobé a rozvinuté napříč Evropou. Nejužší kontakty měli čeští aktivisté s extremisty z Německa, Slovenska a Polska. Dále existují vztahy na soukmenovce v Maďarsku, Itálii, Portugalsku, Francii a v neposlední řadě Srbsku, Ukrajině a v Rusku. Poměrně silné vazby jsou navázány i na neonacistické hnutí ve Velké Británii a v Irsku, především prostřednictvím ostrovní česko-slovenské komunity příznivců neonacismu.



Lucie Šlégrová během akce „Světlo pro Drážďany“ v Ostravě, 16. 2. 2013

Ve spolupráci s německými protějšky jsou patrné dvě základní linie vzájemných vztahů, oficiální a neoficiální. V prvním případě se jedná o spolupráci mezi Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD) a paralelně s tím i Junge Nationaldemokraten (JND) a DM. Oficiální vztah vznikl z dříve udržovaných kontaktů přibližně v roce 2012, v loňském roce byly vlivem různých faktorů, především vnitřních krizí v obou stranách, spíše upozaděny. Jádro kontaktů s německou scénou tvoří neonacističtí aktivisté z dřívějšího Národního odporu spolupracující s protějšky z Nationaler Widerstand. Za českou stranu tyto vztahy zastupovaly vůdčí osobnosti zejména z Prahy, Karlovarského a Jihomoravského kraje a protějšky byly elementy z Bavorska a Saska. Ze vzájemné spolupráce vzešlo i několik společných organizací, Deutsche-Böhmischer Freundkreis byl v roce 2012 doplněn o Urd und Skult, v současnosti neprojevující žádné aktivity. Během roku 2013 bylo zaznamenáno několika akcí veřejně prezentujících vzájemnou spolupráci obou hnutí. Lze jmenovat např. výše zmíněnou akci v Ostravě s názvem „Světlo pro Drážďany“, skupina přibližně 12 aktivistů JND se zúčastnila shromáždění DM u příležitosti svátku 17. listopadu v Praze, stejně početná skupina aktivistů neonacistické organizace Freies Netz Süd byla zaznamenána na pietním pochodu za Miloše Reha v Litvínově. Naopak byl výskyt zástupců z ČR zaznamenán během Prvomájového shromáždění ve Würzburgu, festivalu Frankentag v bavorském Rodenu a rovněž na každoročním pochodu k uctění památky Rudolfa Hesse ve Wunsiedelu. Vedle toho proběhla řada společných neveřejných setkání a akcí.

Vyšší míra spolupráce byla zaznamenána s polskými nacionalisty. Jejich zástupci se účastnili protestních akcí v Ostravě a Přerově, skupina aktivistů z ČR pak byla zaznamenána během každoročního Pochodu nezávislosti ve Varšavě (10. listopadu), během kterého došlo k intenzivním konfliktům s policií.

Formální spolupráce byla rovněž po určitém oslabení v minulých letech opětovně navázána se slovenskými nacionalisty, zejména na úrovni DM a Slovenské Pospolitosti. Na druhé straně zvolení Mariána Kotleby županem Banskobystrického kraje bylo v rámci tuzemské scény reflektováno poměrně vlažně.

Ideálním prostředím pro navazování kontaktů jsou mezinárodní platformy – např. Generace identity či Evropská fronta solidarity na podporu Sýrie/srbského Kosova.

3.4 Levicový extremismus

3.4.1 Struktura a subjekty scény

Anarchoautonomní scéna neprošla v roce 2013 výraznější změnou a nadále stagnovala. Potýkala se s problémy, které přetrvávají již řadu let. Mezi ty hlavní stále patřily slabá členská základna a absence vůdčích osobností, které by anarchoautonomní spektrum dokázaly zaktivizovat a sjednotit. Před revoluční změnou společnosti aktivisté upřednostňovali praktikování autonomního stylu života uvnitř stávajícího demokratického systému a snažili se za tímto účelem o vytváření příhodného prostoru. Těžištěm jejich aktivit se stávají tzv. kulturně informační nebo autonomní centra, která existují v Praze, Mostě, Ostravě a některých dalších krajských městech.

Reálná bezpečnostní hrozba pro demokratické zřízení ČR tak byla minimální. Největším rizikem byla účast řady aktivistů na veřejných demonstracích, kde hrozilo narušení veřejného pořádku při případných vzájemných střetech s přívrženci krajní pravice.

Činnost antiautoritářských přívrženců se již tradičně zaměřovala více dovnitř samotného hnutí než na širokou veřejnost. I přes přetrvávající vnitřní problémy některá uskupení vyvíjela kulturní a vzdělávací činnost, jako je pořádání koncertů, výstav, přednášek, diskuzí, besed, workshopů, benefičních a vzpomínkových akcí, promítání filmů apod. Z veřejných aktivit, jež měly za cíl oslovit běžné občany mimo anarchistické kruhy, se jednalo spíše o regionální akce zpravidla menšího rozsahu. Masová shromáždění nebyla tak obvyklá. V propagaci vlastních myšlenek nadále hrál velmi důležitou roli internet.

Anarchoautonomní scéna usilovala o vyvolání aktivit v jednotlivých regionech, resp. krajích. Lze zde nalézt souvislost s působením tzv. informačně-kulturních center, která konsolidují a sjednocují anarchistickou scénu. Informační centra, která kromě Prahy fungují v Mostu, Jihlavě, Hradci Králové, Plzni, Olomouci, Brně a Ostravě, výrazným způsobem zvyšují schopnost koordinace i mobilizace. Zároveň poskytují legitimní prostor pro organizaci akcí neveřejných i částečně veřejných, k pořádání přednášek, workshopů, promítání i menších koncertů. Některá centra jsou využívána i ke krátkodobému ubytování především zahraničních aktivistů.

Stoupenci antiautoritářského spektra uspořádali v roce 2013 hned několik vlastních subkulturních akcí, které ale většinou nepřitáhly pozornost běžných občanů a médií.

Nejvýraznější akce, kterou zorganizovali přímo členové anarchoautonomního spektra, byla již tradičně situována do období prvomájových oslav. Stejně jako v roce 2012 byl zvolen model tzv. „akčních dnů“, který v sobě zahrnoval debaty, fotbalový turnaj „Fotbal proti rasismu“, benefiční koncerty, promítání dokumentárních filmů, hudební afterparty atd. Lze konstatovat, že šlo spíše o samostatná a ve své podstatě nezávislá setkání. V jeho rámci byl například dne 29. dubna uspořádán benefiční koncert na počest zavražděného ruského antifašisty Ivana Chuturského.

Největší akce v rámci „akčních dnů“ proběhla dne 1. května, kdy se nejprve anarchisté v menším počtu setkali na Střeleckém ostrově a odpoledne se uskutečnilo shromáždění s názvem „Pár-

ty skončila“ na náměstí Republiky, odkud účastníci vyrazili na pochod Prahou. Až na drobné incidenty proběhlo vše v klidu a bez nutnosti většího zásahu PČR. Hlavním důvodem bylo to, že akce nebyla pojata jako blokáda tradiční prvomájové demonstrace pravicových extremistů. Ta totiž v roce 2013 proběhla v Přerově.

Někteří anarchisté reflektovali problémy spojené se sociálně vyloučenými lokalitami. Participovali na činnosti iniciativ za sociální bydlení či platformy Blokujeme, která měla za cíl organizovat a mobilizovat veřejnost k protestům proti demonstracím PEX. S výjimkou několika demonstrací (Ostrava, Praha) se však akce potýkaly s nízkou účastí.

Antifašistická uskupení se nadále hojně věnovala otázce boje proti přívržencům krajní pravice. To bylo patrné zvláště v době, kdy začal narůstat počet protiromských demonstrací, ať byly pořádány pravicovými extremisty nebo místními občany.

Podporovatelé antiautoritářského spektra se podíleli na různých proromských shromážděních v řadě měst ČR. Zejména díky masivnímu nasazení policejních sil však až na výjimky nedocházelo k závažným vzájemným střetům mezi přívrženci krajní levice a krajní pravice.



Odpůrci PEX v Kraslicích, 7. 9. 2013

Pozornosti anarchoautonomů neunikla například snaha pravicových extremistů o rozdrobení policejních sil uspořádáním několika souběžných demonstrací dne 24. srpna v řadě měst ČR. Zúčastnili se zejména proromských akcí v Ostravě, Plzni či Duchcově. Jednou z největších protiakcí pak bylo shromáždění dne 28. září v Krupce, kde se sešlo několik set antifašistů proti několika přívržencům krajní pravice.

LEX uspořádali protesty i proti jiným než protiromským akcím krajní pravice. Například dne 17. listopadu v Praze participovali na shromáždění „Protest proti zneužívání dne studentů“, jehož cílem bylo zabránit pochodu pravicových extremistů Prahou. K žádným střetům antagonistických aktivistů nakonec ani zde nedošlo.

Antifašisté pokračovali také v monitoringu neonacistů a představitelů DSSS. Výsledky o jednotlivých osobách a kauzách byly zveřejňovány na internetových stránkách. Nejradiálnější členové pak pokračovali ve snahách o napadání a přímé fyzické útoky na své ideové odpůrce v řadách extremistické pravice.

Charakteristické byly pro anarchoautonomní spektrum také solidární aktivity, v jejichž rámci byla akcentována situace v zahraničí. Svoji podporu anarchisté vyjadřovali formou informování o případech na svých internetových stránkách, uveřejněním různých prohlášení, pořádáním benefičních koncertů či v několika případech i uspořádáním veřejných shromáždění.

Například dne 18. ledna anarchisté uspořádali před řeckou ambasádou v Praze protestní shromáždění k vyjádření podpory řeckým squatterům, kterého se zúčastnilo cca 20 osob.

Dne 25. ledna se v Praze před ruským velvyslanectvím konala demonstrace „Ruce pryč od ruských antifašistů“, které se zúčastnilo cca 50–70 osob, mimo jedinců z anarchoautonomního spektra i několik osob z řad Svazu mladých komunistů Československa (SMKČ). Dalším příkladem může být protestní průvod na podporu (nejen) maďarských lidí bez domova dne 10. října 2013 v Praze.

Mezi solidární akce je možno zařadit i tradiční **Do It Yourself (DIY)** karneval dne 28. září v Praze, na jehož pořádání se podíleli také zástupci anarchoautonomního hnutí. Jeho součástí byl totiž také protest před ruskou ambasádou proti uvěznění několika členek ruské hudební skupiny Pussy Riot. Celková účast byla relativně vysoká, ale většina zúčastněných nepatřila mezi extremisty. Přestože se ve stejný den v Praze konala také Svatováclavská akce, kterou pořádali představitelé krajní pravice, k žádným vzájemným střetům nedošlo.

V roce 2013 došlo k mírné aktivizaci **squatterského hnutí**. Dne 31. srpna squatteři obsadili poničený dům v Praze na Pohořelci. Jelikož neuposlechli výzvy k opuštění objektu ze strany PČR, byla budova proti vůli squatterů vyklizena a několik jich bylo zajištěno. Dne 24. října krátkodobě obsadili budovu ve Washingtonově ulici v Praze, kterou po několika hodinách opustili. Cílem těchto akcí ovšem nebylo dlouhodobé obsazení a užívání budov, ale upozornění na množství chátrajících a opuštěných nemovitostí v Praze.

Uvnitř anarchoautonomní scény působila řada uskupení, hnutí a iniciativ, které byly často personálně provázané. Existují vůdčí osobnosti a těžiště aktivit zůstává na jednotlivých, často lokálních skupinách. S výjimkou Brna, Olomouce a Plzně je většina veřejných aktivit anarchistického hnutí směřována do Prahy. Nejvýraznějšími aktéry zůstaly **Antifašistická akce** a **ČSAF**. Ostatní subjekty neměly celorepublikový rozsah a působily více na regionální úrovni.



Vlajka Antifašistické akce v Duchcově, 22. 6. 2013

ČSAF lze charakterizovat jako převážně virtuální informační a kulturní platformu, která zastřešuje jednotlivé aktivní skupiny a kolektivy.

Jádro **Antifašistické akce** tvoří **buňky aktivistů**, jejichž členové často spolupracují pouze za určitým účelem, např. konkrétní přímé akci. Jediné více méně pravidelné skupiny byly zaznamenány na Zlínsku, Olomoucku, Liberecku a v Praze.

Z dalších antiautoritářských aktivních skupin lze uvést lokální kolektivy hlásící se k **Voice of Anarchopacifism** nebo k iniciativě **Food not bombs**, zaměřené na propagaci alternativního životního stylu a veganství. Většina scény byla však flexibilní a velká část aktivistů se nehlásila ke konkrétní iniciativě nebo platformě, případně pro své skupiny užívala přechodný název.

V průběhu roku 2013 byly opakovaně zaznamenány aktivity pravděpodobně související se skupinou aktivistů radikálně environmentální scény, konkrétně skupiny hlásící se k mezinárodní organizaci **Animal Liberation Front (ALF)**. Environmentální scénu koncem roku mobilizovala i diskuze na téma prolomení těžebních limitů v Ústeckém kraji.

Marxisticko-leninská scéna byla v roce 2013 stále značně fragmentovaná a stagnovala. Důvodem byly zvláště dlouhodobé ideologické a osobní spory, které se do jisté míry ještě prohlubovaly. Slabá členská základna a vzájemná animozita mezi aktivisty měly vliv na množství pořádaných akcí a činnosti jednotlivých uskupení.

Radikálnost a snahy o odmítání demokratického zřízení v České republice byly patrné více ve virtuální rovině na internetu a v různých vyjádřeních během několika shromáždění, než v reálných činech. Představitelé marxisticko-leninských organizací tak nepředstavovali v roce 2013 přímou hrozbu pro demokratický systém ČR.

Mládežnické komunistické hnutí reprezentovaly i v roce 2013 zvláště **Svaz mladých komunistů Československa** (dále jen „SMKČ“) a **Komunistický svaz mládeže** (dále jen „KSM“). **Personální neshody** představitelů obou svazů přetrvávaly. Rozepře bylo možné spatřovat taktéž uvnitř SMKČ. Oba subjekty zaznamenaly úbytek sympatizantů. V některých regionech oproti předchozím obdobím dokázali zástupci SMKČ a KSM navázat spolupráci. V rámci KSM byli v loňském roce zaznamenáni aktivisté věkově mladší generace.

Členové a sympatizanti marxisticko-leninských subjektů v roce 2013 téměř **nezorganizovali žádné samostatné akce.** Svoje názory se snažili šířit díky participaci na aktivitách jiných levicových subjektů. Využívána byla zvláště Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM) a její interní i veřejné akce, dále pak bylo možno zaznamenat **přítomnost mladých komunistů na shromážděních Klubu českého pohraničí, Společnosti česko-kubánského přátelství a dalších.** Jednalo se o různá vzpomínková setkání k uctění památek zemřelých či zavražděných komunistických osobností, akce při příležitosti různých výročí, jež jsou spojena s komunismem (vzpomínkové setkání u příležitosti 110. výročí narození Julia Fučíka dne 22. února v Praze, shromáždění u příležitosti 65. výročí „Vítězného února 1948“ dne 25. února v Praze), tradiční setkání příznivců levice (oslava Svátku práce dne 1. května v Praze, 23. ročník „Přátelského setkání Čechů, Moravanů a Slováků“ dne 10. srpna na vrchu Lázek nedaleko Lanškrouna, 23. setkání pod Kunětickou horou dne 7. září, slavnost Haló novin dne 5. října v Praze) či demonstrace na podporu zahraničních aktivistů (demonstrace solidarity s Kubánskou pěticí dne 12. září v Praze) atd.

Jistou aktivitu věnovaly mládežnické komunistické organizace **kritice vlády Petra Nečase** a angažovaly se v **protivládních demonstracích**, které pořádaly různé levicově orientované iniciativy, platformy či sdružení.

Po demisi vlády Petra Nečase se pozornost mladých komunistů soustředila na **kritiku krajně pravicových pochodů** či na **kritiku antikomunismu.** Několik jedinců se angažovalo také ve shromážděních na **podporu režimu syrského prezidenta Bašára Asada.** Například dne 2. září se řada krajně levicových aktivistů zúčastnila v Praze akce Českého mírového hnutí „Protest proti útoku na Syrskou arabskou republiku“.

V otázce mezinárodní spolupráce a působení na mezinárodní scéně lze spatřovat větší snahu u KSM, ale vzhledem k marginální aktivitě mladých komunistů je tento rozdíl nepatrný.

Největší změnou v **trockistické části krajní levice** byla **přeměna Nové antikapitalistické levice na Levou perspektivu** (dále jen „LP“). Mimo názvu změnili její představitelé také budoucí strategii, když upustili od myšlenky na vytvoření politické strany a rozhodli se jít cestou občanského sdružení zaměřeného na obranu sociálně vyloučených jedinců, na antifašismus, pořádání různých kempů a setkání, provoz svých webových stránek atd. Někteří členové se přidružili k jiným již fungujícím

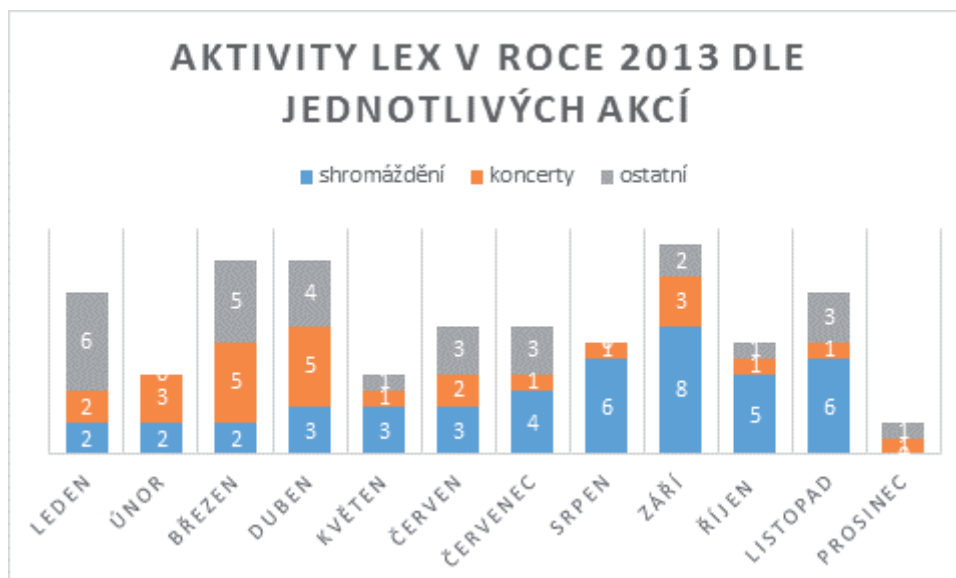
cím organizacím, jiní působili volně bez sdružení v konkrétní organizaci. Také trockistickou scénu poznamenaly osobní animozity.

Ostatní subjekty reprezentující trockistické spektrum vykazovaly marginální činnost a zůstaly rozdělené do řady personálně propojených uskupení. Prezentovaly se zvláště prostřednictvím participace na akcích jiných levicových organizací. Vlastní činnost vyvinuly například při pořádání **Antikapitalistického kempu**, který pořádala LP ve spolupráci se Socialistickou solidaritou ve dnech 18.–21. července v Heřmanicích v Podještědí.

V rámci krajní levice bylo nadále typické působení v rámci neextremistických občanských sdružení či iniciativ.

3.4.2 Aktivity scény

Ve sledovaném období bylo zaznamenáno celkem **140 akcí pořádaných**, anebo s účastí aktivistů a sympatizantů krajní levice. Z uvedeného počtu bylo celkem **44 akcí typu veřejných shromáždění, happeningů nebo protestů a demonstrací**, dále **26 koncertů** a celkem **70 ostatních akcí**, obvykle diskuze, přednášky a promítání či workshopy. Oproti loňskému roku se jedná o mírný propad počtu akcí, a to zejména v počtu zaznamenaných koncertů.



Někteří aktivisté krajné levice se **zapojili do některých neextremistických iniciativ na podporu sociálně vyloučených**. Zúčastnili se např. protestní shromáždění dne 28. ledna před budovou Ministerstva práce a sociálních věcí, kterého se zúčastnilo přibližně 70 osob a které bylo ukončeno výtržnostmi demonstrujících uvnitř budovy a zákrokem PČR. Dne 28. února proběhlo před sídlem České spořitelny v Praze protestní shromáždění proti systému tzv. S-karet. Další happening proběhl v Ostravě dne 27. května, zaměřený na podporu místních ubytoven a lokality v Přednádraží, kterého se zúčastnilo zhruba 40 osob. Drtivá většina aktivistů byla z Prahy.

LEX se zapojovali i do protestů proti demonstracím krajní pravice a vystupovali na obhajobu romské menšiny. Proběhla série protidemonstrací, happeningů a pokusů o blokádu. Na těchto veřejných akcích participovali vedle sebe aktivisté za lidská práva, zástupci romské minority i stoupení myšlenek krajní levice. Proti pochodu PEX v Plzni ze dne 24. srpna protestovalo 200–250 osob. Podobnou účast zaznamenaly i protidemonstrace ve Vítkově (3. srpna), Duchcově (17. srpna) a Přerově (21. září), které byly z velké části tvořeny členy regionálních romských komunit. Kromě uvedených demonstrací se účast často omezovala na zhruba 50–70 osob a protestní akce tak měly často charakter happeningů, obvykle s hudebním doprovodem a programem pro místní komunitu. Nejvýznamnější akcí s participací LEX byl protest proti zneužívání významu výročí 17. listopadu, fakticky protest proti akci DM v Praze, kterého se zúčastnilo celkem 350 osob.

V souvislosti s vývojem politické situace bylo zaznamenáno i několik demonstrací nebo protestních happeningů proti vládě a polickému establishmentu. Dne 27. dubna proběhl v Praze Demofest s účastí zhruba 300 osob, z čehož přibližně 50 bylo LEX. O měsíc později proběhl v Brně tradičně pořádaný Protestfest, kterého se zúčastnilo 1500 osob, z toho přibližně 150 LEX. Demonstrace za rezignaci vlády proběhla v Praze dne 18. června s účastí přibližně 70 osob, z toho 20 LEX. Dále lze zmínit i kampaň proti předčasným volbám do Poslanecké sněmovny, která byla koncipována jako protest proti politickému systému a stávající garnituře. V rámci kampaně bylo zaznamenáno několik případů poškození reklamních ploch s tematikou volební kampaně.



Akce na podporu ruských antifašistů v Praze, 25. 1. 2013

Část zaznamenaných akcí byla pořádána v rámci tzv. **projevů solidarity**. Dne 5. ledna proběhlo v Olomouci shromáždění na podporu Romana Smetany a happening k jeho propuštění v rámci prezidentské amnestie. Častěji byly solidární akce zaměřené na podporu zahraničních subjektů a hnutí. Dne 25. ledna proběhla demonstrace u zastupitelského úřadu Ruské federace na podporu ruských antifašistů s účastí zhruba 50 osob. Koncert na stejné téma proběhl i ve Vysokém Mýtě (25. února), v Pardubicích (9. března) a rovněž v Praze (29. dubna).

Výše uvedený koncert v Praze byl již součástí **anarchistického Prvního máje**. Loňský ročník pokračoval v konceptu série tematických akcí. Hlavní shromáždění na 1. Máje v Praze, kterého se zúčastnilo zhruba 300 osob, bylo koncipováno jako protest proti kapitalistickému vykořisťování.

Během roku proběhlo i několik happeningů v rámci **spolupráce se squatterským prostředím**. V průběhu roku bylo v Praze obsazeno několik objektů (viz výše). Akce měly upozornit na množství nevyužitých budov v centru i na přístup jejich majitelů. Budovy byly následně vyklizeny za asistence policie.

Koncem roku se aktivizovala scéna radikálních ochránců zvířat. Dne 22. listopadu došlo k vniknutí do objektu norčí farmy a vypuštění norků do okolní přírody. Následkem akce zahynula většina „osvobozených“ zvířat a akce vyvolala v rámci scény diskuzi o přípustnosti podobných akcí. K akci se jak na místě prostřednictvím zjištěných nápisů, tak prostřednictvím prohlášení na internetu přihlásila buňka sympatizující s **Animal Liberation Front (ALF)**. Podobné akce jsou však na území ČR

ojedinělé. Tradičně byly v době vánočních trhů zaznamenány protesty proti prodeji, resp. zabíjení kaprů. V průběhu roku rovněž své aktivity projevovaly kolektivy v rámci iniciativy Food not bombs, spočívající zejména v propagaci veganství a alternativního životního stylu.

Radikálně-komunistické, marxisticko-leninské a trockistické organizace se ve sledovaném období výrazně veřejně neprezentovaly. Výjimkou byla každoročně pořádána pietní akce u hrobu Klementa Gottwalda v Praze (25. února). Veřejnou manifestací byla i akce „Třídní boj místo světové války“, kolona alegorických vozů cestující přes Polsko, Německo a ČR, na které se podílely KSM, SMKČ a jejich zahraniční protějšci.

3.4.3 Trestná činnost

Trestná činnost související s krajní levicí bývá zaznamenána ojediněle a její povaha zůstává podobně jako v případě krajní pravice latentní.

V průběhu roku 2013 bylo zaznamenáno několik případů fyzického napadení či konfliktů s vazbou na antifašistické hnutí. Dne 15. února byl v prostoru Autobusového nádraží Praha – Florenc napaden občan SR skupinou 4 osob teleskopickými obušky, údery a kopy za vyvolávání hesla „Antifa“. Napadení tak zřejmě souviselo s domnělou příslušností oběti ke krajně pravicovému hnutí. Ke konfliktu došlo i mezi fotbalovými chuligány Bohemians 1905 Praha dne 30. dubna, kdy skupina levicově orientovaných fanoušků napadla menší skupinu sympatizantů krajní pravice. Do konfliktu se na straně LEX zapojily i ruský mluvící osoby, zřejmě účastníků benefičního koncertu na podporu ruské antifašistické scény, který se konal o den dříve.

3.4.4 Zahraniční spolupráce a přeshraniční kontakty

Oproti krajně-pravicové scéně, krajní levice s výjimkou radikálně-komunistických organizací neprezentuje oficiálně své kontakty či partnerské organizace. Kontakty jsou poměrně rozmanité a zahrnují nejen společné aktivity, ale i společné organizace.



Odpůrci PEX a členové Antifa během shromáždění DSSS ve Varnsdorfu, 14. 9.

V rámci anarchistické scény je zahraniční spolupráce zaštitěna ze strany ČSAF a jejího členství v Mezinárodní anarchistické federaci (IFA). Dále převažuje zejména individuální typ kontaktů. Tradičně úzké vazby jsou navázány na subjekty či aktivisty v blízkém zahraničí. Dlouhodobě jsou známy aktivity skupiny environmentálních aktivistů z ČR, SR, Polska a Německa zaměřené na organizaci tzv. přímých akcí.

Zatímco v současné době není paradoxně v rámci ČSAF zastoupen slovenský partner, prohloubily se vztahy s německými elementy jak anarchistického, tak antifašistického spektra. Zástupci německé scény se nepravdělně zúčastňovali akcí v ČR, např. protestu proti akci Českých lvů v Krupce dne 28. září. Výskyt aktivistů ze SRN byl zaznamenán i na demonstraci DSSS ve Varnsdorfu dne 14. září a mj. i na Antikapitalistickém kempu ve dnech 27.–31. července. Stejní němečtí aktivisté vytvořili v průběhu roku společnou skupinu s protějšky z Liberecka. Poměrně běžná bývají i vystoupení zahraničních, zejména slovenských, polských a německých kapel v ČR. Ze vzdáleněj-

ších států lze vyjmenovat kontakty v Řecku, Itálii, Rusku, Ukrajině, Bělorusku, Španělsku, Dánsku a Velké Británii. Podstatným faktorem je spolupráce se squatterskou scénou, která v rámci solidarity zajišťuje rovněž množství kontaktů. Výjezdy tuzemských aktivistů do zahraničí byly spíše sporadické a týkaly se spíše jednotlivců. Výjimkou byl polský Pochod nezávislosti, kdy zhruba 20 tuzemských aktivistů vyrazilo podpořit odpůrce pochodu nacionalistů.

Obvyklé bývá i sdružování a kontakty v rámci konkrétních kampaní, často zaměřených na projevy solidarity.

3.5 Sdružovací agenda¹¹

Ministerstvo vnitra neobdrželo v roce 2013 žádné podněty týkající se činnosti politických stran, politických hnutí nebo občanských sdružení ve spojitosti s extremismem, rasismem, xenofobií apod.

V rámci řízení o registraci občanských sdružení dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 83/1990 Sb.“), byla v roce 2013 z důvodu porušení rovných práv občanů pro jejich národnost a původ odmítnuta registrace čtyř občanských sdružení dle § 8 odst. 1 písm. c) v kontextu s § 4 písm. a) citovaného zákona. Rozhodnutími ministerstva ze dne 29. srpna byla odmítnuta registrace občanských sdružení s názvem „Čeští lvi věrni zůstávají, o. s.“, „Národní sdružení Čeští lvi, o. s.“, „Národní pospolitost Čeští lvi, o. s.“ a „Čeští lvi – Slovanská budoucnost, o. s.“. Podle zatím dostupných informací nepodali členové přípravného výboru proti rozhodnutím ministerstva o odmítnutí registrace žalobu k soudu.

3.6 Hlavní bezpečnostní hrozby a rizika pro ČR

Loňské protesty v tzv. sociálně-vyloučených lokalitách a série proti-romských demonstrací poukázala na riziko progresivně vyvíjející se vlny protestů včetně projevů násilí na základě silného impulsu, v tomto případě incidentu. Některé lokality a obce, kde se protesty odehrály, nezaznamenaly v uplynulých letech výraznější incidenty v občanském soužití a ani z hlediska kriminogenních faktorů nepatřily mezi rizikové. Série protestů zároveň poukázala na skutečnost, že radikální a militantní scéna PEX se přizpůsobuje opatřením a obvyklým takticko-operačním postupům zejména ze strany policie. Případné útoky a výtržnosti se tak stávají více koordinované a načarované z hlediska místa i aktuální dispozice/dislokace policejních sil. Objevily se i snahy o ohlášení více paralelních demonstrací ve snaze rozptýlit policejní síly a prostředky. Za jednu z hlavních

11. Dnem 1. ledna 2014 došlo ke změně kompetence ministerstva na úseku sdružovacího práva. Dle nové zákonné úpravy sdružovacího práva obsažené v občanském zákoníku a v zákoně č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, přešla agenda dosavadních občanských sdružení a dalších právnických osob založených k výkonu sdružovacího práva s výjimkou politických stran a politických hnutí v plném rozsahu z ministerstva na příslušné soudy. Evidence dosud vedené ministerstvem dle zákona č. 83/1990Sb. a zákona č. 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem v ČSSR, ve znění pozdějších předpisů, se dnem 1. 1. 2014 považují za spolkový rejstřík, vedený rejstříkovými soudy. Politické strany a politická hnutí se nadále řídí zákonem č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 268 občanského zákoníku může do postavení spolků ve spojitosti s vyvíjením nedovolené činnosti definované v § 145 občanského zákoníku zasahovat toliko soud. V této souvislosti lze též zmínit zákon č. 418/2011Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob, ve znění zákona č. 105/2013 Sb.

hrozeb tak lze označit možnost vypuknutí další kampaně na základě vhodného impulsu, případně vyvolaného prostřednictvím sociálních sítí. Riziko je o to vyšší, oč je uvedená hrozba do jisté míry neočekávatelná a obtížně predikovatelná z hlediska konkrétní lokality.

Vlna protestů byla symbolizována v některých lokalitách výraznou či vyšší podporou ze strany místní populace než bylo zaznamenáno např. během nepokojů ve Šluknovském výběžku v roce 2011. Oslovení populace mobilizačními tématy a platformami je hlavní cíl jak krajně-pravicové, tak krajně-levicové scény. Hrozbou je pak přímé zneužití protestních kampaní k otevřeným nepokojům, výtržnostem a útokům proti policejním složkám jakožto symbolu státu a státní moci. Zejména v případě protiromských demonstrací je rovněž nadále prohlubováno v dané lokalitě problematické občanské soužití a často byly po demonstracích zaznamenány další související konflikty, jako např. v Duchcově.

Pokračující hrozbou je výskyt radikalizovaných militantních jedinců či malých skupin, které mohou k prosazení svých zájmů použít násilí.

3.7 Statistiky trestné činnosti s extremistickým podtextem

3.7.1 Úvod

Policejní statistiky se zpracovávají na základě Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia (dále jen „ESSK“). Statistika Nejvyššího státního zastupitelství, stejně jako statistiky soudní (zpracovává Ministerstvo spravedlnosti), má jiný horizont vykazování než statistika policejní. Není pro ni rozhodná doba, kdy se skutek stal, ale kdy státní zástupce zpracoval obžalobu, rozhodl o zastavení věci apod. Absence provázanosti těchto tří statistik je velkým handicapem, nicméně v současné době není technicky možné tento problém vyřešit.

Do roku 2009 se policejní statistiky řídily podle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu ve znění pozdějších předpisů. Rozlišovaly tedy 7 krajů a hl.m. Praha. Od 1. ledna 2010 je členění statistik totožné s vyššími územně správními celky, rozlišují tedy 14 krajů. Tato změna znemožňuje meziroční komparaci dat z hlediska krajů před a po roce 2009.

U podrobných statistik k pachatelům (podle dalších ukazatelů, vzdělání, pohlaví, věk apod.) se vychází z tzv. nestandardních sestav. To znamená, že se vykazuje veškerá prokázaná trestná činnost pachatele. Ve standardních sestavách, ze kterých se vychází u celorepublikových a krajských statistik extremistické trestné činnosti, se eviduje pouze nejzávažnější trestný čin. Mezi oběma statistikami může tedy vzniknout diskrepance. Za rok 2011 vykazuje standardní sestava 246 pachatelů a nestandardní 252 pachatelů.

U statistik pachatelů podle vzdělání jsou podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v souladu s novou terminologií absolventi základní školy s výučním listem absolventy střední školy s výučním listem a pachatelé se středoškolským vzděláním pachatelé se středním vzděláním s maturitní zkouškou (viz § 58 cit. zákona č. 561/2004 Sb.).

Statistiku trestné činnosti policistů dříve zpracovávala Inspekce Policie ČR, která však byla od 1. ledna 2012 nahrazena Generální inspekcí bezpečnostních sborů. Data od roku 2011 už poskytuje právě Generální inspekce.

V rámci nestandardních statistických výstupů jsou rovněž Policejním prezidiem ČR zpracovávány od roku 2005 statistiky k zjištěným trestným činům s antisemitským podtextem¹². K 1. lednu 2005 byly, v rámci Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR (ESSK), rozšířeny číselníky k extremistické kriminalitě o kódy umožňující zvláště identifikovat tr. činy motivované náboženskou a národnostní nesnášenlivostí vůči Židům a židovské víře, včetně útoků proti objektům židovských obcí a jejich zařízení, synagogám a židovským hřbitovům.

Od roku 2011 jsou ve Zprávě uváděny trestné činy motivované nenávistí vůči Romům. K této statistice je nutné doplnit vysvětlující komentář. V policejních statistikách se u obětí trestných činů nerozlišuje etnicita, ani národnost. Lze pouze vysledovat, že obětí byl cizinec. V policejním Evidenčně statistickém systému kriminality se ale evidují trestné činy motivované národnostní nesnášenlivostí nebo nenávistí proti Čechům, Moravanům a Slezanům, Polákům, Němcům, Ukrajincům, Vietnamcům, Maďarům, Rusům a Rusínům, Romům, Židům, Arabům, Číňanům a jiným národnostem. Aby byl trestný čin motivovaný nenávistí vůči Romům vykázán v policejní statistice, musejí být splněny tyto podmínky: 1) policista při vyplňování Formuláře o trestném činu tento vyhodnotí jako trestný čin s extremistickým podtextem, 2) poškozený o sobě uvede, že je Rom, nebo se jedná o trestný čin proti objektu s jasným vztahem k romské národnosti (např. pachatel nasprejuje rasistický nápis na Památník romského holocaustu, či Muzeum romské kultury apod.). V této statistice nejsou evidovány trestné činy proti Romům, u kterých nebyl prokázán protiromský podtext (např. když je Romovi ukraden automobil, aniž by pachatel věděl, že majitelem je Rom). Řada Romů v ČR se navíc k romské národnosti nehlásí. Čísla v této statistice jsou pouze orientační a mají omezenou vypovídající hodnotu.

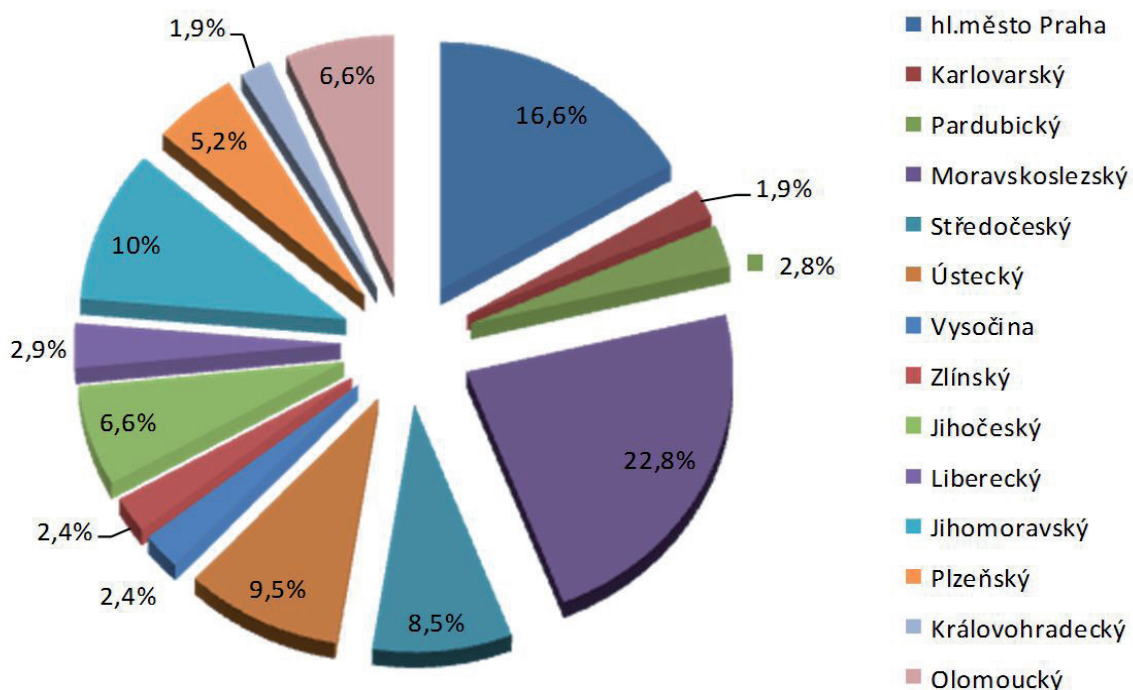
3.7.2 Celorepubliková statistika

Celkově bylo v roce 2013 na území České republiky spácháno 325 366 trestných činů. Na tomto čísle se činy s extremistickým podtextem podílely 0,06 %. S celkovým počtem 211 trestných činů. Jedná se tedy o stejné procento jako v roce 2012, kdy bylo spácháno celkem 304 528 trestných činů.

Z výše uvedených trestných činů bylo objasněno 68,25 % tj. 144 (v roce 2012 to bylo 67,1 %, 116 tr. č.). V souvislosti s těmito trestnými činy došlo v roce 2013 ke stíhání 198 osob.

12. V období před tímto rozšířením statistik docházelo v celé Evropě k nárůstu trestných činů s antisemitským kontextem. Téma antisemitismu se stalo prioritním jak pro Evropskou unii, tak pro mezinárodní organizace.

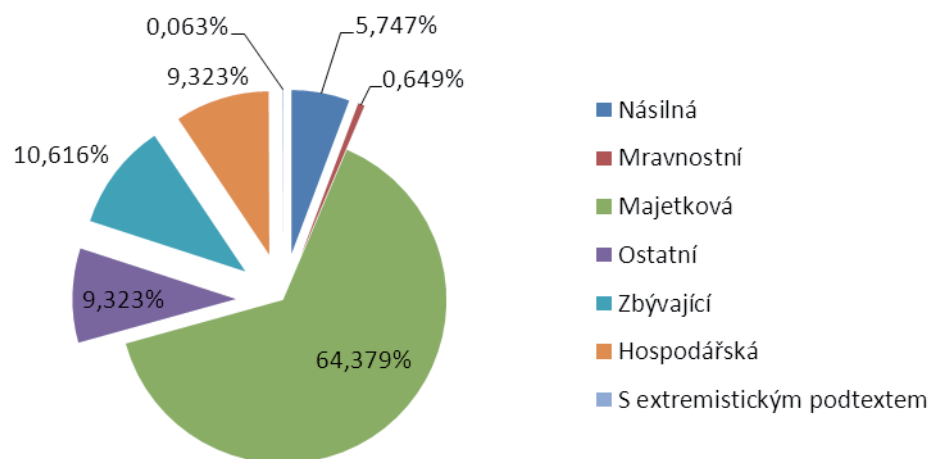
Trestná činnost s extremistickým podtextem v období od 1.ledna do 31.prosince 2013



Celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2006 až 2013 (dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR – ESSK)

Rok	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	Objasněno TČ	Stíháno a vyšetřováno osob
2006	248	0,07	196	242
2007	196	0,05	119	181
2008	217	0,06	126	195
2009	265	0,08	186	293
2010	252	0,08	168	231
2011	238	0,08	157	246
2012	173	0,06	116	208
2013	211	0,06	144	198

Podíl jednotlivých druhů trestné činnosti v České republice za rok 2013



3.7.3 Statistika podle krajů

Nejvíce trestných činů s extremistickým podtextem bylo zaevidováno v Moravskoslezském kraji (48 tr. č.), což představuje 22,8 % z celkového počtu na území České republiky. Vysoká čísla se objevují rovněž u hl. města Prahy (35 tr. č., 16,6 %), Ústeckého kraje (20 tr. č., 9,5 %) a Středočeském kraji (18 tr. č., 8,5 %). Naopak nejméně těchto trestných činů bylo evidováno ve Zlínském kraji (5 tr. č., 2,4 %) a v kraji Vysočina (5 tr. č., 2,4 %) a nejméně pak v Karlovarském kraji (4 tr. č., 1,9 %).

K výraznějšímu poklesu trestných činů s extremistickým podtextem došlo především v Jihočeském kraji (v roce 2012, 27 tr. č.) a v kraji Zlínském (v roce 2012, 19 tr. č.). Naopak výrazný růst lze zaznamenat hlavně v Moravskoslezském kraji (v roce 2012, 19 tr. č.) a v Praze (v roce 2012, 23 tr. č.). Výraznější nárůst je patrný i v Plzeňském kraji (v roce 2012, 4 tr. č.).

Kriminalita s extremistickým podtextem v krajích ČR v roce 2013			
I. I. - 31. 12. 2013			
Kraj	Zjištěné TČ / v % z celkového počtu	Objasněnost TČ / % objasněnosti	Počet pachatelů / v % z celkového počtu
Praha	35 / 16,6 %	19 / 54,3 %	24 / 12,1 %
Středočeský	18 / 8,5 %	9 / 50 %	12 / 6,1 %
Jihočeský	14 / 6,6 %	12 / 85,7 %	19 / 9,6 %
Plzeňský	11 / 5,2 %	9 / 81,8 %	14 / 7,1 %
Karlovarský	4 / 1,9 %	4 / 75 %	3 / 1,5 %
Ústecký	20 / 9,5 %	16 / 80 %	30 / 15,2 %
Liberecký	6 / 2,9 %	5 / 83,3 %	8 / 4 %
Královohradecký	4 / 1,9 %	2 / 50 %	2 / 1 %
Pardubický	6 / 2,8 %	4 / 66,7 %	4 / 2 %
Vysočina	5 / 2,4 %	5 / 20 %	2 / 1 %
Jihomoravský	21 / 10 %	13 / 61,9 %	15 / 7,6 %
Olomoucký	14 / 6,6 %	10 / 71,4 %	16 / 8,1 %
Moravskoslezský	48 / 22,8 %	39 / 81,3 %	46 / 23,2 %
Zlínský	5 / 2,4 %	2 / 40 %	3 / 1,5 %
ČR	211 / 100 %	144 / 68,3 %	198 / 100 %

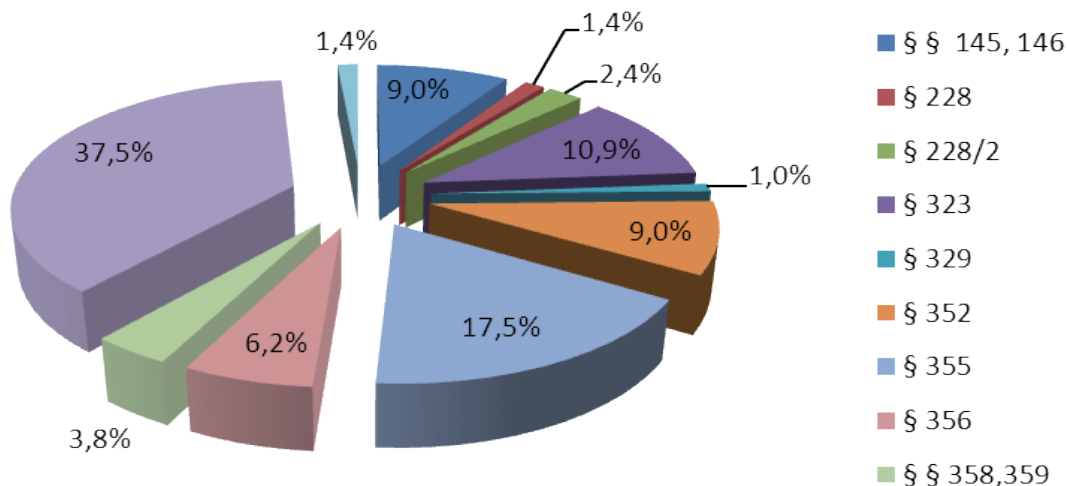
3.7.4 Statistika podle skutků

Oproti roku 2012 nedošlo ve skladbě trestných činů k žádným výraznějším změnám. Výrazněji se v porovnání s minulým rokem projeví pouze trestné činy dle § 323–326 (násilí proti úřední osobě). Dále se jedná zejména o tyto trestné činy:

- Nejpočetněji jsou zastoupené trestné činy dle § 403 (založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka), § 404 (projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačování práv a svobod člověka), § 405 (popírání, zpochybňování, schvalování, ospravedlňování genocidia) trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. Tyto trestní činy představují 37,4 % (79 tr. č.) z celkového počtu tr. č. s extremistickým podtextem, přičemž došlo k objasnění 53 a stíháno 73 pachatelů.
- Trestné činy dle § 355 (hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob) představují druhou nejpočetnější skupinu. Celkově se podílejí na všech trestných činech 17,5 % (37 tr. č.). V rámci nich došlo k objasnění 29 případů a stíhání 41 osob.
- Trestné činy dle § 323–326 (násilí proti úřední osobě) tvoří 10,9 % (23 tr. č.), přičemž objasněno bylo 22 případů a bylo stíháno 22 pachatelů
- Trestné činy dle § 352 (násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci) představují 9 % (19 tr. č.) všech činů. Objasněno bylo 12 případů, které spadají do § 352 a stíháno 22 pachatelů.
- Trestné činy dle § 145, 146 (úmyslné ublížení na zdraví) se podílejí na celkovém počtu trestných činů rovněž 9 % (19 případů). Z toho 13 trestných činů bylo objasněno a 24 pachatelů stíháno.

- Méně pak byly zastoupeny také trestné činy dle § 356 (podněcování k národnostní a rasové nenávisti), § 228 (poškození cizí věci), § 228/2 (sprejerství) a § 329 (zneužívání pravomocí úřední osoby)

Skladba trestných činů



Přehled extremistických trestných činů, u nichž byl veden útok na národ, národnost nebo rasu či příslušnost k nim, anebo hlásáním národnosti nebo rasové zášti – celkový nápad v letech 2007 až 2013 podle skutkových podstat (dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR - ESSK)

Rok/§	196 odst. 2 / 352 odst. 2	198 / 355	198a / 356	219 odst. 2g / 140 odst. 2g	221 odst. 2b / 146 odst. 2e	222 odst. 2b / 145 odst. 2f	235 odst. 2f / 175 odst. 2f	257 odst. 2b / 228 odst. 3b	260 / 403	261 / 404	261a / 405
2007	18	28	13	1	7	4	0	2	47	63	2
2008	25	41	11	1	4	2	2	1	42	68	1
2009	23	25	16	1	2	2	1	6	92	72	4
2010	43	43	15	1	9	1	0	2	35	74	3
2011	40	33	15	0	17	0	0	7	21	70	6
2012	20	33	5	0	11	3	2	16	6	65	8
2013	19	37	13	0	19		0	3	9	63	8

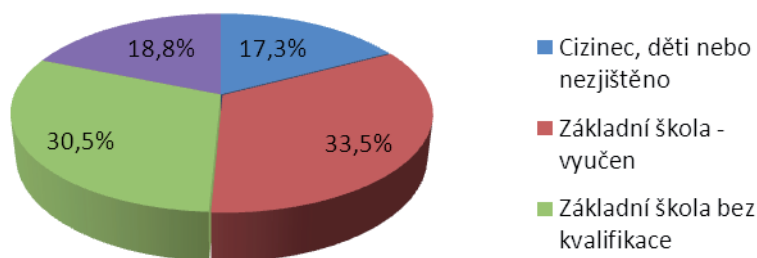
Tabulka níže představuje způsob ukončení fáze trestního řízení, vymezené policejním vyšetřovacím trestných činů s rasovým či extremistickým podtextem a jejich pachatelů.

Pachatelé - členění dle způsobu ukončení tr. řízení u PČR	
Způsob ukončení	Počet
ukončeno podm. zast. tr. stíhání dle §§ 307, 309	3
61 návrh st. zást. ve ZPŘ na podm. odklad § 179g I tr. ř.	3
70 ukonč. návrhem na obžal. st. zástupci dle § 166/3	87
71 ukonč. návrhem na obžal. st. zástupci dle § 179c	62
72 podán návrh na zah. říz. soudu pro mládež zák. 218/2003	5
73 v říz. proti mladist. NPO st. zást. § 166/3 obj. tr. č.	10
80 odloženo dle § 159a/2,3 – mimo amnestii	3
neukončeno	24
Celkový součet	197

3.7.5 Pachatelé

Z hlediska vzdělání se skladba pachatelů trestné činnosti mající extremistický podtext oproti minulým letům výraznějším způsobem nezměnila. Na prvním místě jsou v zastoupení 66 osob, tj. 33,5 % absolventi základních škol s výučním listem (v roce 2012 to bylo 72 osob, tj. 34,6 %). U druhého místa se jedná o absolventy základních škol bez kvalifikace. Tato kategorie je zastoupena 60 osobami, tj. 30,5 % (v roce 2012, 70 osob, 33,7 %). Pachatelů se středoškolským vzděláním je 37 osob, tj. 18,8 % (v roce 2012, 34 osob, 16,3 %)¹³. Celkem 34 osob (17,3 %) spadá do kategorie cizinec, děti, nebylo zjištěno vzdělání.

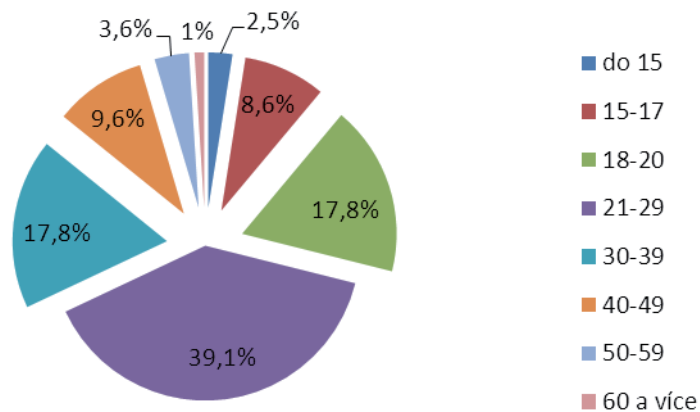
Pachatelé - členění dle vzdělání



13. Podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) jsou v souladu s novou terminologií absolventi základní školy s výučním listem absolventy střední školy s výučním listem a pachatelé se středoškolským vzděláním pachatelé se středním vzděláním s maturitní zkouškou (viz. § 58 cit. zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání).

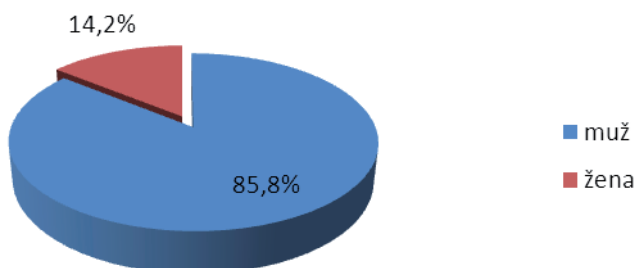
Bez výraznějších změn je tomu u pachatelů členěných dle věkových skupin. Stále nejvíce pachatelů pochází z kategorie 21–29 let. Celkově jde o 77 osob a 39,1 % z celkového počtu (v roce 2012, 93 osob, 44,7 %).

Pachatelé - členění dle věkových skupin



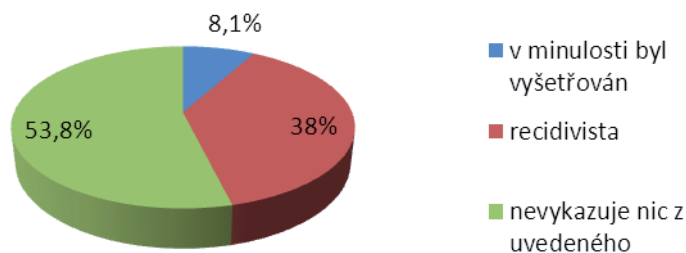
Mezi pachateli trestných činů mající extremistický podtext stejně jako v letech minulých převládají muži. Oproti roku 2012 došlo k mírnému poklesu podílu žen, a to na 14,2 % (rok 2012, 16,8 %). Obecně oproti minulému roku klesl celkový počet mužů i žen. Mužských pachatelů bylo 169 (rok 2012, 173), zatímco těch ženských 28 (rok 2012, 35).

Pachatelé - členění dle pohlaví



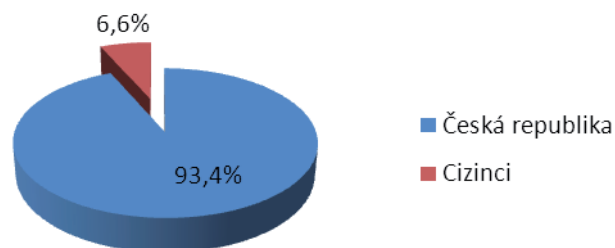
U členění pachatelů dle trestní minulosti tvoří podíl recidivistů celkem 38 %, tj. 75 osob (rok 2012, 38,9 %, tj. 81 osob). 8,1 %, tj. 16 osob, představují pachatelé, kteří již byli v minulosti vyšetřováni (rok 2012, 7,7 %) a zbylých 53 % jsou pachatelé, kteří nevykazují nic z uvedeného (rok 2012, 51,9 %).

Pachatelé členění dle trestní minulosti



Co se týče podílu cizinců na zaevidované trestné činnosti s extremistickým podtextem, tak lze říci, že oproti letům 2011 a 2012 můžeme zaznamenat určitý nárůst a to na 6,6 %, tj. 13 osob (2011 – 3,6 %, 2012 – 3,4 %, tj. 7 osob). Konkrétně se jednalo o 9 občanů Slovenské republiky a po jednom z Ruské federace, Bulharské republiky, Polské republiky a Rumunska.

Podíl cizinců na zaevidované trestné činnosti s extremistickým podtextem v roce 2013



Zaměstnaní	Celkem
administrativní pracovníci	1
dělníci hutní	3
dělníci při těžbě a úpravě paliv	3
dělníci stavební	4
dělníci výrobní	24
důchodci	1
důchodci - invalidní	2
mechanici a montéři,údržbáři,opraváři	8
nezaměstnaný (osoba vedená v registru úřadu práce)	40
osoby bez pracovního zařazení	22
osoby bez údajů o zaměstnání	9
osoby na mateřské dovolené	4
osoby ve výkonu odnětí svobody	1
ostatní pracovníci nevýrobní činnosti	6
ostatní techničtí pracovníci	1
podnikatelé, živnostníci, osoby SVČ a ostatní	17
pracovníci obchodu	2
pracovníci ochrany nebo ostrahy objektů	3
pracovníci skladového hospodářství	1
pracovníci veřejného stravování,hotelů	4
příslušníci městské nebo obecní policie	4
řidiči silničních mot.vozidel	3
studenti středních a odborných škol	19
učni a osoby připr. se na dělnická povolání	3
učni a osoby připr. se na provozní povolání	3
zaměstnanci bezpečnostních a detektivních agentur	3
žáci ZŠ	6

3.7.6 Trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů

V oblasti extremismu v roce 2013 Generální inspekce bezpečnostních sborů prověřovala celkem čtyři případy. Z toho se jednalo o dva případy příslušníků Vězeňské služby ČR a dva případy příslušníků Policie ČR, kdy řízení ve věci dosud nebylo ukončeno.

V prvním případě byl prověřován poznatek týkající se údajných projevů sympatií k hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, přičemž se jednalo o údajné nošení prstenu se symbolem hákového kříže. Vzhledem k tomu, že toto podezření se nepotvrdilo a z provedeného šetření nevyplývaly žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by se příslušník Vězeňské služby ČR dopustil trestného činu, či jiného protiprávního jednání byl spisový materiál uložen k případnému dalšímu využití.

Druhý případ se týkal excesů v chování příslušníka Vězeňské služby ČR, kdy mělo dle podání oznamovatele docházet i k veřejnému propagování rasismu. Prověřováním případu však nebylo zjištěno, že by došlo ze strany příslušníka Vězeňské služby ČR k naplnění skutkové podstaty trestného činu a věc byla postoupena k dalším opatřením, resp. posouzení možného kázeňského provinění tohoto příslušníka věcně příslušnému oddělení prevence a stížností příslušné věznice.

Ve sledovaném období byl rovněž prověřován případ týkající se příslušníka Policie ČR, s podezřením ze spáchání přečinu „Nedovolené ozbrojování podle ustanovení § 279 odst. 1, 3 písm. a) trestního zákoníku“. V předmětném podání byly uváděny i údajné projevy extremismu, které jsou v této souvislosti také dále šetřeny, přičemž prověřování tohoto případu dále pokračuje.

V oblasti extremismu v roce 2013 Generální inspekce bezpečnostních sborů evidovala jediný případ, kde byly naplněny zákonné podmínky pro zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu. Řízení v tomto případě dosud nebylo skončeno. V této věci je vedeno trestní řízení, proti několika příslušníkům Policie ČR, a to pro podezření ze zvláště závažného zločinu „Zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku“, kterého se měli dopustit při výkonu služby opakovaným slovním i fyzickým napadáním osob romské národnosti s rasistickým podtextem.

Žádné další případy protiprávního jednání, resp. trestné činnosti na úseku extremismu v roce 2013 nebyly Generální inspekcí bezpečnostních sborů zjištěny.

Oproti předchozím 2 rokům lze ve sledovaném období roku 2013 hovořit o **stagnaci a v dlouhodobějším horizontu o poklesu prověřovaných případů trestné činnosti v oblasti extremismu páchané v bezpečnostních sborech**, neboť v absolutních hodnotách a parametrech zjištění objektivních skutečností naplňujících podmínky pro zahájení trestního řízení nebylo dosaženo stavu před 3 resp. více lety (v roce 2012 prověřovány 2 případy, v roce 2011 jeden případ, v předchozích letech 8 až 10 případů).

3.7.7 Trestná činnost příslušníků Armády ČR

Vojenské zpravodajství se podílelo na akci PČR zaměřené na eliminaci osob posléze obviněných z nedovoleného ozbrojování. V této skupině hrál klíčovou úlohu voják AČR.

Vojenská policie (dále jen „VP“) v roce 2013 evidovala tři případy, které souvisely s podezřením ze spáchání protiprávního jednání s extremistickým podtextem. V jejich rámci byli prověřováni tři vojáci v činné službě, všichni tři v hodnosti svobodník. První případ byl šetřen na základě oznámení velitelského orgánu pro podezření v oblasti rasistických urážek, ke kterým docházelo opakovaně mezi příslušníky jednotky v areálu vojenského útvaru. Případ byl šetřen jako přestupek proti občanskému soužití a byl předán veliteli útvaru k projednání. Druhý případ byl šetřen pro podezření na vytetované závadové symboly na těle vojáka z povolání, zachycené v televizní reportáži, s podezřením na propagaci hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka. Provedené šetření nakonec spáchání zvláště závažného zločinu „Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka“ neprokázalo. Třetí případ dostala VP na vědomí od Policie ČR v souvislosti se zadržením vojáka z povolání pro napodobování nacistického pozdravu a vykřikování rasistických hesel na veřejnosti. Věc šetří Policie ČR.

3.7.8 Soudní statistiky

V roce 2013 odsoudily soudy ČR pravomocně celkem 77 976 osob (v roce 2012 71 471, v roce 2011 celkem 70 160, v roce 2010 celkem 69 953, v roce 2009 – 73 752; v roce 2008 – 75 751 osob a v roce 2007 – 75 728 osob), což představuje oproti roku 2012 zvýšení o 6 505 osob, tj. o 9,1 %. Z tohoto počtu bylo odsouzeno v roce 2013 celkem 71 osob za 75 trestných činů s rasovým podtextem. Tento počet představuje pouze 0,1 % z celkového počtu pravomocně odsouzených v tomto roce.

Ve srovnání s rokem 2012 zaznamenáváme pokles počtu pravomocně odsouzených za trestný čin spáchaný s rasovým podtextem (o 12 osob, tj. o cca 14,5 %, když v předchozím roce 2012 bylo za tyto delikty odsouzeno celkem 83 osob, v roce 2011 - 111 osob, v roce 2010 96 osob, v roce 2009 pak celkem 103 osob – v r. 2008 - 97 osob, v r. 2007 pak 72 osob). Z uvedených údajů je zřejmé, že podíl těchto deliktů na celkovém počtu pravomocně odsouzených v ČR zůstává i nadále velmi nízký. V absolutních číslech pak osciluje v posledních 7 letech mezi cca 70 až 100 pachatelé.

Nejčastěji byli pachatelé v roce 2013 odsouzeni za tyto trestné činy:

Trestný čin	Ustanovení tr. zákona	Počet osob	Ustanovení tr. zákoníku (TZ)	Počet osob	Součet 2013
		2013, (tr. z. 140/1961)		2013, (tr. z. 40/2009)	
Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práva svobod člověka	§§ 260, 261	4	§§ 403, 404	21	25
Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení	§ 198	0	§ 355, 356	29	29
Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci	§ 196	0	§ 352	9	9
Výtržnictví	§ 202	4	§ 358	28	32
Ublížení na zdraví	§ 221	1	§ 146	7	8
Útok na veřejného činitele	§ 155	0	§ 325	1	1
Vydírání	§ 235	0	§ 175	0	0
„Nebezpečné vyhrožování“	§ 197a	1	§ 353	2	3
Podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	§ 198a	0	§ 356	0	0
Ublížení na zdraví – těžká újma	§ 222	5	§ 145	1	6
Krádež	§ 247	0	§ 205	1	1
Útok na veřejného činitele	§ 156	0		0	0
Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	§ 171	0		0	0
Ohrožení pod vlivem návykové látky	§ 201	0	§ 274	0	0
Ohrožování výchovy mládeže	§ 217	0		0	0

Trestný čin	Ustanovení tr. zákona	Počet osob	Ustanovení tr. zákoníku (TZ)	Počet osob	Součet 2013
		2013, (tr. z. 140/1961)		2013, (tr. z. 40/2009)	
Porušování domovní svobody	§ 238	0	§ 178	0	0
Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práva svobod člověka	§ 261a	0		0	0
Poškození cizí věci	x	x	§ 228	1	1
Nedovolené ozbrojování	x	x	§ 279	0	1
Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	x	x	§ 283	0	1
Vyhrožování s cílem působit na úřední osobu	x	x	§ 326	2	2

V roce 2013 byli pachatelé těchto deliktů nejčastěji odsouzeni pro trestný čin podle § 202 tr. zák., resp. podle § 358 TZ (výtržnictví spáchané s rasovým podtextem) – celkem 32 osob. Následují odsouzení pro trestné činy hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení podle § 355 a 356 TZ – celkem 29 osob. Třetím nejčastějším deliktem jsou trestné činy podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práva svobod člověka podle § 260 a 261 tr. zák., resp. podle § 403 a § 404 TZ – 25 osob.

Za uvedené trestné činy s rasovým podtextem byl 2 osobám uložen nepodmíněný trest odnětí svobody. Z odsouzených osob za trestné činy s rasovým podtextem byly soudy označeny 3 osoby jako recidivisté. Jednomu vězňovi potrestanému pachateli soud uložil trest odnětí svobody v rámci sazby od 1 roku do 5 let, další dostal trest v rozmezí od 5 do 15 let. Trest odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu soudy v roce 2013 pravomocně uložily 62 osobám. Ve srovnání s předchozími lety se výrazněji snížil podíl uložených trestů obecně prospěšných prací – v roce 2013 byly uloženy ve 4 případech, v roce 2012 v 19 případech, v roce 2011 uložily soudy tento alternativní trest v 11 případech, zatímco v roce 2010 celkem 16 pachatelům. Odsouzeno bylo pouze 5 mladistvých pachatelů a 10 žen.

3.7.9 Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství

Přehled o trestných činech spáchaných z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek v letech 1995–2013

Trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek	Stíháno celkem osob	Obžalováno celkem osob
1995	508	461
1996	616	552
1997	569	495
1998	535	439
1999	580	510
2000	535	451
2001	529	369
2002	467 (+51 ZPŘT)	435 (+50 ZPŘT)
2003	325 (+44 ZPŘT)	286 (+44 ZPŘT)
2004	351 (+48 ZPŘT)	326 (+47 ZPŘT)
2005	294 (+46 ZPŘT)	264 (+45 ZPŘT)
2006	221 (+52 ZPŘT)	192 (+51 ZPŘT)
2007	204 (+36 ZPŘT)	197 (+36 ZPŘT)
2008	200 (+41 ZPŘT)	185 (+40 ZPŘT)
2009	194 (+34 ZPŘT)	183 (+32 ZPŘT)
2010	225 (+63 ZPŘT)	213 (+58 ZPŘT)
2011	218 (+66 ZPŘT)	209 (+59 ZPŘT)
2012	224 (+65 ZPŘT)	213 (+61 ZPŘT)
2013	118 (+81 ZPŘT)*	113 (+77 ZPŘT)*

* Jedná se o předběžné údaje

Podíl všech trestných činů spáchaných z rasových, národnostních či jiných nenávistných pohnutek na celkovém objemu kriminality byl v r. 2013 poměrně minimální, ostatně stejně jako v letech předcházejících, a stále nedosahuje ani zdaleka 1 %.

Počty stíhaných a obžalovaných osob za jednotlivé trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek lze sledovat v následující tabulce.

Údaje o počtu stíhaných a obžalovaných osob pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek v letech 1995–2013

ČR	§ 196/2 tr. zák.		§ 196/3 tr. zák.		§ 198 tr. zák.		§ 198a tr. zák.		§ 219/2g tr. zák.		§ 221/2b tr. zák.	
	§ 352/2 tr. zák-u		§ 352/3 tr. zák-u		§ 355 tr. zák-u		§ 356 tr. zák-u		§ 140/3g tr. z-u		§ 146/2e tr.z-u	
	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal
1995	177	162	18	17	112	108	28	22	0	0	13	12
1996	210	179	18	17	74	66	30	29	1	1	90	82
1997	150	119	29	19	107	103	25	20	0	0	56	55
1998	126	111	3	0	124	90	7	6	3	2	40	36
1999	139	123	24	24	103	91	12	11	2	2	42	42
2000	98	84	24	24	150	129	19	14	0	0	22	13
2001	95	92	0	0	127	118	19	16	0	0	28	27
2002	85	81	3	3	105	98	4	3	2	2	21	20
2003	64	56	0	0	81	77	8	7	0	0	28	27
2004	67	63	8	8	105	101	5	5	1	0	21	21
2005	74	67	0	0	85	78	3	2	3	3	14	14
2006	48	45	0	0	58	50	3	1	0	0	11	11
2007	33	31	0	0	37	35	24	24	0	0	24	24
2008	31	30	0	0	36	35	7	7	1	1	5	5
2009	33	32	6	6	19	19	7	4	0	0	19	19
2010	46	44	40	37	39	38	6	4	0	0	7	7
2011	41	39	38	37	35	35	5	5	1	1	17	16
2012	41	40	29	28	34	31	8	7	0	0	23	22
2013	15	15	5	5	27	25	2	2	0	0	19	19
ČR	§ 222/2b tr. zák.		§ 235/2f tr. zák.		§ 257/2b tr. zák.		§ 260 tr. zák.		§ 261 tr. zák.		§ 261a tr. zák.	
	§ 145/2f tr. z-u		§ 175/2f tr. z-u		§ 228/3b tr. z-u		§ 403 tr. zák-u		§ 404 tr. zák-u		§ 405 tr. zák-u	
	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal
1995	23	23	0	0	6	5	13	11	118	101	0	0
1996	42	41	1	1	27	25	30	27	93	84	0	0
1997	45	43	5	5	18	15	29	18	105	98	0	0
1998	28	28	6	6	16	16	27	15	155	129	0	0
1999	30	28	1	0	16	16	52	37	159	136	0	0
2000	12	12	0	0	7	6	79	67	124	102	0	0
2001	6	6	3	3	2	2	51	41	198	164	1	0
2002	24	24	2	2	3	3	75	67	143	132	1	1
2003	13	13	0	0	6	4	28	17	96	84	1	1
2004	9	5	4	4	1	1	31	25	96	90	3	3
2005	7	7	0	0	2	2	23	18	72	65	1	1
2006	3	3	0	0	2	2	16	11	78	69	2	0
2007	3	3	0	0	5	5	14	12	63	62	1	1
2008	9	9	0	0	2	2	29	29	72	61	8	6
2009	21	21	0	0	1	1	25	24	66	60	4	4
2010	1	1	1	0	1	1	39	38	42	40	2	2
2011	0	0	0	0	0	0	15	15	62	57	4	4
2012	2	2	2	2	1	0	27	27	52	49	5	5
2013	3	3	0	0	1	1	18	18	27	24	1	1

V roce 2013 bylo celkem stíháno 118 osob a obžalováno 113 osob. Ve srovnání s předcházejícím rokem došlo podle předběžných statistických zjištění k výraznému poklesu ve sledovaných kategoriích, a to téměř o polovinu. Poměr mezi počtem osob stíhaných a osob obžalovaných zůstává ale setrvalý.

Nejmarkantnější snížení počtu stíhaných i obžalovaných osob nastalo u trestného činu násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci podle § 352 odst. 3 trestního zákoníku, kde zaujímá šestinu předcházejícího stavu. Rovněž citelný, více než 60% pokles byl zaznamenán u (korespondujícího) trestného činu násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 trestního zákoníku. Nejčastějším trestným činem již není trestný čin projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 trestního zákoníku (27 stíhaných osob a 24 obžalovaných osob), který se odsunul na těsnou druhou pozici, přičemž byl nahrazen četností trestného činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 trestního zákoníku (27 stíhaných osob a 25 obžalovaných osob). Žádné anebo jenom počty do pěti stíhaných i obžalovaných osob jsou nadále registrovány u trestného činu vraždy podle § 140 odst. 3 písm. g) trestního zákoníku, trestného činu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku, trestného činu vydírání podle § 175 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku, trestného činu poškození cizí věci podle § 228 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku a trestného činu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlnění genocidia podle § 405 trestního zákoníku. Ve srovnání s předcházejícím rokem není u žádného trestného činu vykázován vzestup počtu stíhaných a obžalovaných osob, vyjma trestného činu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku, u něhož se však jedná pouze o jednotku.

Ukazuje se, že trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek jsou více řešeny v jednodušší formě řízení, kterou představuje zkrácené přípravné řízení. V roce 2013 byl na 77 osob podán návrh na potrestání, což je údaj vůbec nejvyšší za celé dvanáctileté období od zavedení tohoto institutu do trestního řádu. Celkový počet osob, vůči nimž bylo vedeno zkrácené přípravné řízení za některý z trestných činů spáchaných z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek, činil 81.

Analytické údaje

Povaha, rozsah a následky extremisticky motivovaných trestných činů jsou zřejmě z níže připojeného přehledu vybraných konkrétních případů z r. 2013, které byly, případně dosud jsou sledovány Nejvyšším státním zastupitelstvím.

Lze především konstatovat, že na rozdíl od předcházejících let **nedošlo podle dostupných informací k útokům spáchaným z rasové pohnutky, jimiž by byla způsobena těžká újma na zdraví nebo smrt. Nevyskytly se žhářské útoky na romské rodiny. Znepokojujícím jevem je nicméně značný nárůst protiromských pochodů a demonstrací.** Nejčastějšími informacemi podanými ve smyslu pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 10/2011 jsou tak případy tzv. hajlování, prezentace závadových symbolů na oblečení či jejich nasprejování na budovy, resp. veřejná prezentace závadových tetování, protiromské výroky publikované na internetu, rasově motivované urážky (mezi něž patří i výroky některých osob romské národnosti adresované příslušníkům tzv. majoritní společnosti - výroky typu „bílé svině“ apod.). Fyzicky motivované rasové útoky směřovaly zejména vůči osobám romské popř. vietnamské národnosti, ovšem bez vážnějších následků.

Co se týče tzv. hajlování či prezentace symbolů nacistického Německa, byly v roce 2013 tyto případy kvalifikovány jako přečin podle § 404 trestního zákoníku, kdy výjimečně kvalifikace takového jednání podle § 403, příp. § 405 trestního zákoníku ze strany policejního orgánu, byly napraveny přímo dozorovým státním zástupcem či na základě podnětu odboru trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství. V tomto ohledu bylo plně akceptováno usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2011 sp. zn. 3 Tdo 1469/2011, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 25/2013.

Jednotlivé případy:

„Podezření z pořádání výcvikových kempů“

Ve věci byly původně zahájeny úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání zločinů založení podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1, 2 písm. a), b) trestního zákoníku a nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1, 3 písm. b), odst. 4 písm. a), b) trestního zákoníku, kdy trestná činnost podle prvotní zprávy měla být páchána osobami extrémistického pravicového zaměření a spočívat v založení tajné militantní skupiny a pořádání výcvikových kempů, kde se účastníci cvičí ve střelbě a taktice boje, přičemž nelegálně zakoupili mj. odstřelovačskou pušku zn. FALCON ráže 12,7 mm, kdy na dalším kempu měli plánovat výrobu výbušniny.

Následně usnesením policejního orgánu bylo zahájeno trestní stíhání pěti osob pro trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 279 trestního zákoníku, dílem v základní, u dvou osob v kvalifikované skutkové podstatě [podle § 279 odst. 1, 3 písm. a) trestního zákoníku a § 279 odst. 1, 3 písm. b), odst. 4 písm. b) trestního zákoníku]. Oproti původně podané informaci došlo k zúžení vymezeného skutku a právní kvalifikace vzhledem k tomu, že v průběhu prověřování nebyly další výcvikové kempy konány, resp. dokumentovány.

„Good night white pride“

Ve věci byly policejním orgánem Policie ČR zahájeny úkony trestního řízení ve smyslu § 158 odst. 3 trestního řádu pro podezření ze spáchání přečinu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit P. B. tím, že při shromáždění příznivců Dělnické strany sociální spravedlnosti držel transparent s nápisem Good night white pride a siluetami stojící postavy, která kope do siluety ležící postavy, která má na prsou symbol ležícího písmene X.

Odbor trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství mj. poukázal na to, že heslo Good night white pride vyjadřuje radikální odpor k tzv. bílému rasismu a neonacismu, což je nejenže nezávadovým, ale dokonce chvályhodným občanským postojem. Sama iniciativa Good night white pride se sama definuje jako angažovaný postoj, jenž je spjat s odmítnutím lhostejnosti vůči tomu, co se děje v našem okolí, scéně či subkultur, a už od svého vzniku je o rázném odmítání xenofobních postojů - nacionalismu, rasismu, diskriminaci kvůli barvě pleti či sociálnímu postavení, fašismu, nacismu. Tato iniciativa nevybízí k násilí vůči neonacistům a tento závěr je možno dovozovat toliko z obrázku, který se typicky s heslem Good night white pride spojuje. Jedná se o siluety dvou postav - první označená symbolem hákového kříže či jiným neonacistickým symbolem leží a druhá nad ní stojí a naznačuje kopání. Nelze rovněž přehlédnout mimořádnou variabilitu používaných siluet, kdy je nad ležícím neonacistou např. zobrazována starší dáma s kabelkou a deštníkem či hol-

čička na houpačce a tato zobrazení mají zjevně spíše ironický charakter. Další siluety zobrazují jako stojící postavy např. cyklistu, hudebníka, skejťáka, anarchistu apod. a spíše tak symbolizují potřebu spojení různých subkultur v odporu k rasismu a neonacismu.

Podle zjištění policejního orgánu byl protest podezřelých zcela klidný, nijak nenarušoval pochod příznivců Dělnické strany sociální spravedlnosti, přičemž se jedná o osoby zcela bezúhonné. Podle odborného vyjádření z oboru sociální vědy, odvětví politologie, přitom použitá vlajka může být použita pro široké spektrum činností včetně klidného vyjádření nesouhlasu s českou extrémní pravicí. Opatřením policejního orgánu byla nejprve věc podle § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu odevzdána k projednání přestupku. Nicméně s ohledem na shora uvedené státní zástupce toto opatření policejního orgánu podle § 174 odst. 2 písm. e) trestního řádu zrušil a uložil věc odložit podle § 159a odst. 1 trestního řádu, k čemuž také následně došlo.

„Uveřejňování extrémistických textů pod identitou jiné osoby“

Usnesením policejního orgánu bylo zahájeno trestní stíhání P. P. pro přečin poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, kterého se dopustil tím, že pod jménem M. Z., kterýžto je náměstkem primátora statutárního města P., uveřejňoval na internetu příspěvky obhajující nacistické Německo, kdy M. Z. byl nucen veřejně dementovat, že byl autorem těchto textů. Věc je uváděna jako ilustrace možného poškození jiné osoby zneužitím její identity při uveřejňování extremisticky laděných textů.

„Verbální útok na policistu romské národnosti“

Ve věci byly policejním orgánem Policie ČR zahájeny úkony trestního řízení ve smyslu § 158 odst. 3 trestního řádu pro podezření ze spáchání přečinu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny podle § 355 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, kterého se měl dopustit D. M. tím, že při služebním zákroku příslušníka Policie ČR pprap. P. K. jej urážel slovy: „Ty jsi cikán ty zmrde? I takový jako jsi ty berou k Policii? Takovýho jako jsi ty bych si vychutnal, ty jeden zkurvenej cikáne.“

3.7.10 Statistiky Probační a mediační služby

Ze souhrnného počtu případů, které střediska Probační a mediační služby ČR (dále jen „PMS“) od vzniku služby řešila, vyplývá, že podíl případů PMS souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy je dlouhodobě nízký, od roku 2002 se jedná cca od 0,2 % do 0,7 % podílu z celkového počtu nově evidovaných spisů v daném roce. Odhad pro rok 2013 je 0,3 % podílu těchto spisů. Ve srovnání s předchozím rokem by se tak mohlo jednat o pokles jak podílu, tak počtu spisů.

Počty případů trestné činnosti s extrémistickým podtextem v jednotlivých soudních krajích:

soudní kraje	2009 celkem spisů	z toho s rasistick ým podtextem	2010* celkem spisů	z toho s rasist ickým podtext em	2011 celkem spisů	z toho s rasistický m podtextem	2012 celkem spisů	z toho s rasistický m podtextem	2013** celkem spisů	z toho s rasisti ckým podtexte m
Praha	1873	6 (0,3%)	1 846	*	1 832	7(0,4%)	2 237	14(0,6%)	1 966	**
Středočeský	2740	9 (0,3%)	2 993	*	3 109	13 (0,4%)	3 486	30 (0,9%)	3 096	**
Jihočeský	1998	3 (0,2%)	1 896	*	2 033	5 (0,2%)	2 359	25 (1,1%)	1 793	**
Západočeský	2680	2 (0,1%)	2 926	*	2 838	17 (0,6%)	3 318	19 (0,6%)	2 559	**
Severočeský	4414	9 (0,2%)	3 988	*	4 412	22 (0,5%)	5 000	46 (0,9%)	4 180	**
Východočeský	2671	4 (0,1%)	2 979	*	3 088	18 (0,6%)	3 435	14 (0,4%)	2 845	**
Jihomoravský	4464	3 (0,1%)	4 210	*	4 237	11 (0,3%)	5 097	13 (0,3%)	4 232	**
Severomoravský	5011	20 (0,4%)	4 983	*	5 601	21 (0,4%)	6 197	47 (0,8%)	5 373	**
celkem ČR	25851	40 (0,2%)	25 821	*	27 150	114 (0,4%)	31 129	208 (0,7%)	26 044	**

Zdroj: PMS ČR

* v datech za rok 2010 byl chybně naprogramován vzorec pro výpočet

** data nejsou prozatím k dispozici (dle prvních odhadů celkem 76 spisů tj. cca 0,3 % z celkového nápadu)

Z hlediska trestně právní kvalifikace se většina spisů projednávaných PMS v této souvislosti týkala trestného činu *Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci* dle § 352 trestního zákoníku a § 196 trestního zákona. V roce 2013 šlo o cca 62 % těchto případů ze všech evidovaných spisů souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy (v roce 2012 o cca 56 %).

Dále se jednalo o trestný čin *Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka* § 404 trestního zákoníku. V roce 2013 se jednalo o cca 16 % těchto případů ze všech evidovaných spisů.

Dále trestný čin *Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení* dle § 355 trestního zákoníku a dle § 198 trestního zákona, což bylo v roce v roce 2013 15 % případů souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy (v roce 2012 o cca 41 %).

Ostatní trestné činy se vyskytovaly v evidenci PMS minimálně, např. trestný čin *Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka* dle § 403 trestního zákoníku. Tato skupina tvořila cca 5 % ze všech evidovaných spisů souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy.

Pracovníci PMS s pachateli a oběťmi extremisticky motivovaných trestných činů pracují jak v průběhu přípravného řízení a řízení před soudem, (zejména v rámci zpracování zprávy před rozhod-

nutím), a dále v průběhu vykonávacího řízení – v rámci výkonu alternativních trestů, zejména trestu obecně prospěšných prací, výkonu uloženého dohledu, trestu domácího vězení a v případě mladistvých pachatelů v rámci výchovných a trestních opatření. Ředitelství PMS průběžně sleduje situaci v oblastech probačních a mediačních činností poskytovaných v případech extremisticky motivovaných trestných činů – a to včetně využívání alternativních postupů a trestů pro tyto pachatele.

3.7.11 Trestná činnost s antisemitským kontextem

V roce 2013 bylo zaevidováno 15 trestných činů majících antisemitský podtext. To znamená nárůst proti roku 2012, kdy bylo zaznamenáno 9 takovýchto činů. Je to však stále méně, než v roce 2011, kdy se jednalo celkem o 18 trestných činů.

Trestné činy s antisemitským podtextem představovaly v roce 2013 7,1 % z celkového počtu trestných činů mající extremistický podtext, což je oproti minulému roku nárůst z 5,2 %.

3.7.12 Trestná činnost motivovaná nenávisťmi proti Romům

V roce 2013 bylo zaevidováno celkem 42 trestných činů motivovaných nenávisťmi proti Romům. Jde tedy o pokles oproti minulému roku, kdy bylo zaevidováno 52 trestných činů. Tyto trestné činy se podílejí na celkovém počtu trestných činů s extremistickým podtextem z 19,9 %.

S ohledem na trestné činy podle skladby jde většinou o trestné činy dle § 355 (hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob), § 404 (projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačování práv a svobod člověka) a § 352 (násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci). Oproti minulému roku se častěji vyskytovaly trestné činy dle § 355 – 10 případů, než dle § 404 – 8 případů (rok 2012 § 355 – 12 případů, § 404 – 15 případů).

Trestné činy motivované národnostní nesnášenlivostí proti Romům v ČR v roce 2013

Paragraf	Trestné činy
146	4
228	3
352	7
355	10
356	8
358	2
404	8
Celkem:	42

Zdroj: Policejní prezidium ČR

4. Zahraniční vlivy dopadající na českou extremistickou scénu

Projevy extremismu již nejsou pouze národní záležitostí jednotlivých států. Z důvodu snadnější komunikace (především prostřednictvím internetu) se krajní politická hnutí v čím dál větší míře internacionalizují. Toto přeshraniční působení se projevuje spoluprací jednotlivých skupin, přebíráním aktivit spřízněných zahraničních organizací, vzájemnou podporou (včetně vyjadřování solidarity s těmi, která jsou potlačována) apod. Nezbytnou součástí sledování extremismu na národní úrovni tedy v současné době musí být analýza kontaktů českých extrémních skupin do zahraničí a zhodnocení vývoje radikálních a extrémních hnutí za hranicemi státu, a to obzvláště v těch zemích, které ve své propagační činnosti zdejší extrémní skupiny nejvíce reflektují. Pozornost tak bude věnována skupinám spolupracujícím s českými radikálními subjekty, mezinárodním sítím, do nichž jsou zapojeny, a významným evropským událostem na poli politického extremismu v roce 2013.

4.1 Zahraniční subjekty spolupracující s českými skupinami

V prvé části bude zaměřena pozornost na skupiny, které nejčastěji vstupují do interakce s českými extrémními a radikálními subjekty. Jim je vhodné věnovat pozornost z toho důvodu, že vzájemný kontakt může ovlivňovat jejich politickou ideologii či projevovanou aktivitu. Navíc mnohé ze zmíněných skupin se mohou účastnit též akcí na území ČR a mohou zde hlásat své názory či prezentovat svoji symboliku.



Zničené přední sklo auta během předvolební agitace DM a NPD v Hesensku (zdroj: Dělnická mládež)

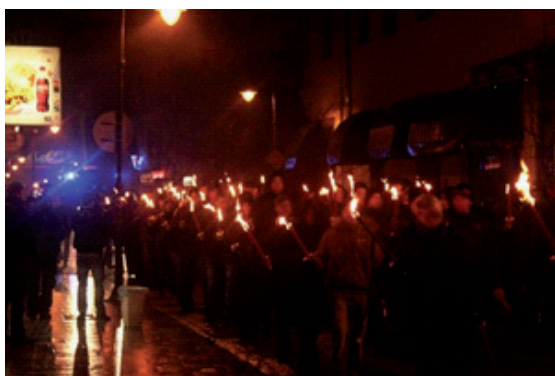
V krajně pravicovém hnutí je vhodné nejprve sledovat kooperaci na poli politických stran. V roce 2013 nadále pokračovala spolupráce mezi DSSS a německou Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD), byť lze říci, že oproti předchozím létům částečně uvadala. Lednového sjezdu DSSS v Praze se jako host účastnila Katrin Köhler, která zde vystoupila též s projevem. Naopak představitelé DSSS (především Dělnické mládeže - DM) se zapojili do předvolební kampaně NPD v Hesensku na podzim 2013 (v Gießenu se mj. dostali do střetu s názorovými odpůrci, když agitační skupince, do níž byli zapojeni, bylo rozbito přední sklo auta)¹⁴. Bližší kooperace DM a jejich ně-

meckých protějšků z Junge Nationaldemokraten (mládežnická organizace NPD) byla patrna též na konci roku, když nejprve německý zástupce vystoupil na demonstraci 17. listopadu v Praze a o několik dní později zavítali zástupci DM do Německa na „demonstraci proti kriminalitě přistěhovalců a také k uctění památky zavražděných nacionalistů z Řecka“. Spolupráce s ostatními spřízněnými stranami v regionu byla na slabší úrovni a žádné výraznější kontakty se slovenskými stranami, především Ľudovou stranou Naše Slovensko Mariana Kotleby nebo rakouským Svazem pro

14. Ve volbách do Spolkového sněmu v září 2013 NPD výraznější úspěch nezaznamenala, neboť obdržela pouze 1,3 % hlasů (o 0,2 % méně než ve volbách před čtyřmi lety). Podobně neúspěšně pro stranu dopadly i v roce 2013 konané zemské volby.

budoucnost Rakouska (BZÖ)¹⁵, navázány nebyly. DSSS pouze veřejně podpořila a posléze po-
gratulovala Kotlebovi k jeho nečekanému úspěchu v župních volbách a částečně se snažila z jeho
úspěchu profitovat. Marian Kotleba v listopadu 2013 výrazně uspěl v přímé volbě župana, když
v Banskobystrickém kraji obdržel v prvním kole 21,3 % hlasů, obsadil druhé místo a probodoval se
do druhé kola. V něm s 55,5 % porazil kandidáta Smeru-sociální demokracie, přičemž počet hlasů
jemu odevzdaných v druhém kole narostl o 272 %, a obsadí tak na další čtyři roky křeslo župana¹⁶.
Naopak BZÖ v parlamentních volbách na podzim 2013 utrpěl poměrně razantní porážku, když
obdržel pouze 3,5% hlasů (v předchozích volbách to bylo 10,7%). Naopak posílila populistická
a protimuslimská Svobodná strana Rakouska (FPÖ) se ziskem 20,5% (oproti 17,5% v roce 2009).

Neformální krajně pravicové skupiny udržova-
ly kontakty především do Německa a Sloven-
ska, v případě buněk působících v moravsko-
slezském regionu též do Polska. Tato spoluprác-
e většinou nebyla zaštitěna konkrétními orga-
nizacemi, ale jednalo se o neformální kontakty
jednotlivých členů či menších buněk na podob-
ně smýšlející aktivisty v zahraničí. V případě Ně-
mecka byly nadále udržovány kontakty přede-
evším v rámci příhraniční spolupráce v regionu
Krušnohoří (struktury bývalého Národního od-
poru Krušnohoří - Erzgebirge), případně z již-



ních (či západních) Čech se obracela pozornost
do oblasti Bavorska (na bázi v roce 2013 spí-
še zanikajícího projektu Urd und Skult - skupina sdružující především bavorské aktivisty a osoby
z Podkrušnohoří; v roce 2013 ale přestal fungovat portál této skupiny a je otázkou, zda ji lze pova-
žovat za nadále aktivní). Vyloučeny však nejsou ani kontakty na „vzdálenější“ německé buňky (viz
výše k předvolební akci v Hesensku). Za hlavní česko-německou akci konanou v roce 2013 lze po-
važovat shromáždění s názvem „Světlo pro Drážďany“ proběhnuvší 16. 2. 2013 v Ostravě. Toto
setkání proběhlo u příležitosti připomínky obětí bombardování Drážďan spojenci na konci 2. svě-
tové války, které bývá v prostředí krajní pravice často využíváno ke kritice spojeneckých (potaž-
mo demokratických) sil a ke skrytému vyzdvihování nacistického režimu¹⁷. Tradičně se koná shro-
máždění v Drážďanech, které ale bývá blokováno výrazně početnějších davem odpůrců pravicov-
ých radikálů, kterým v návaznosti na to není umožněn plánovaný pochod. I pod vlivem těchto

„Světlo pro Drážďany“ – společná akce českých a ně-
meckých pravicových radikálů (zdroj: Svobodný odpor)

15. V souvislosti s BZÖ je vhodné uvést, že v rakouské zprávě o extremismu není zmiňována. Přesto
mnozí autoři sledující problematiku extremismu ji pokládají za reprezentanta politického proudu krajní
pravice v Rakousku.

16. V prosinci proběhla slavnostní inaugurace Kotleby do úřadu župana, která se neobešla bez konfliktů,
když někteří příznivci LS-NS odmítli do sálu vpustit osoby protestující proti Kotlebovi. S jeho jmenováním
nejspíše souvisel též žhářský útok na automobil jeho blízkého spolupracovníka Miroslava Beličky, který byl
proveden v noci po slavnostní inauguraci.

17. Mezi 13. a 15. únorem 1945 došlo k leteckému bombardování Drážďan, při němž bylo celé město vý-
znamně poničeno a mnoho osob bylo usmrceno či zraněno (hovoří se o zhruba 25 000 mrtvých). V té
době již Německo nebylo schopno obrany, a proto byla a je mnohdy z vojenského i politického hlediska
diskutována nezbytnost provedení kobercového náletu.

okolností proběhl inkriminovaný pochod v Ostravě (Ostrava je oficiální partnerské město Drážďan), kterého se zúčastnilo na 150 českých a německých aktivistů a jehož podoba odpovídala především tradičním německým průvodům (pochodně, prapory, šiky). Kontakty na Slovensko byly udržovány především v neformální rovině. Nejvýraznějším projevem vzájemné spolupráce české a slovenské scény byla účast několika desítek Slováků ze **Slovenské pospolitosti (SP)**¹⁸ na demonstraci na 1. máje v Přerově. Zde vystoupil též vůdce SP Jakub Škrabák, jehož projev byl i v rámci české komunity hodnocen jako „nejpovedenější“. Naopak zástupci DM a též další čeští aktivisté se zúčastnili shromáždění za „samostatné Slovensko“ v Bratislavě dne 16. 3. 2013 (u výročí vzniku první Slovenské republiky v roce 1939) a s projevem zde vystoupil předseda DM Lamprecht.



Pochod nezávislosti 2013 (zdroj: gazetta.pl)

Spolupráce s polskými aktivisty je nadále spíše doménou slezských oblastí, přičemž zde dochází k poměrně častým vzájemným kontaktům (obvykle naprosto neoficiálním na koncertech, soukromých oslavách, případně též demonstracích). Podobně jako v předchozích letech někteří čeští aktivisté zamířili na **Pochod nezávislosti do Varšavy**, konaný 11. listopadu.¹⁹ Polští aktivisté se zúčastnili též po boku českých radikálů zmiňované akce v březnu 2013 v Bratislavě či zavítali do Ostravy na únorovou demonstraci proti samostatnosti Kosova.²⁰

Kontakt na rakouské skupiny a aktivisty byl v roce 2013 spíše omezený. Významnější vazby do Rakouska udržoval okruh osob kolem internetových stránek *Náš směr*, který se účastnil především akcí zaměřených na sudeto-německou otázku (nemusí být a priori hodnoceny jako extremistické!). Z ostatních zemí pak převažovaly kontakty prostřednictvím nadnárodních sítí či neformálních kooperací. V posledních letech narůstá především reflexe činnosti ruské krajní pravice a je patrná snaha o navazování bližších a hlubších kontaktů. Konkrétním příkladem z roku 2013 bude rozvinutí skupiny **Wotan Jugend**, která svůj ideový základ našla v Rusku a na Ukrajině. V roce

18. Slovenská pospolitost je jedním z nejvýznamnějších krajně pravicových subjektů na Slovensku. Stejnomená politická strana byla v roce 2006 rozhodnutím soudu rozpuštěna. Totožné občanské sdružení však nadále funguje, protože soudy rozhodnutí o jeho rozpuštění zrušily. Úzce spolupracuje s Kotlebovou Ľudovou stranou *Naše Slovensko*, která vznikla právě po rozpuštění Slovenské pospolitosti (politické strany).

19. Odhady počtu účastníků letošního shromáždění se rozcházejí od 10 000 k 60 000. Během pochodu (či v souvislosti s ním) došlo k několika konfliktům. Za nejvýznamnější lze považovat nepokoje před ruskou ambasádou, napadení varšavského squatu či rozličné střety mezi příznivci krajní levice a krajní pravice. Během demonstrace byla také hojně využívána pyrotechnika i přes její oficiální zákonný zákaz na takovýchto typech akcí.

20. Pozornost zaslouží též (ve své podstatě zatím legitimní) Hnutí za autonomii Slezska (RAS – www.autonomia.pl), které si získalo řadu příznivců zejména mezi autochtonním obyvatelstvem regionu Horního Slezska s centrem v Katovicích a které si získává také sympatizanty i na české straně hranice, v oblasti české části historického Slezska. S ohledem na převážně legitimní požadavky vycházející z Evropské Charty a týkající se práv národnostních menšin a užívání jazyka se zatím jedná pouze o snahy o uznání lokální identity, která se vymezuje proti varšavskému centralismu, který však tyto pokusy paušálně odmítá.

2013 se také rozvinuly skupiny inspirované francouzským konceptem **Generation Identitaire**²¹, česko-francouzské kontakty jsou však spíše ojedinělou záležitostí několika málo jedinců. Podobné platí o Itálii či Maďarsku, kam někteří čeští aktivisté jezdí na koncerty či navštěvují tamní ideologická centra krajní pravice. Výraznější kontakty na severské státy nebylo možno (na rozdíl od předchozích let) zaznamenat. Vzájemná spolupráce mohla probíhat i v rámci konkrétních kampaní (typicky týkající se Kosova a Srbska – viz v další kapitole).

Spolupráce se zahraničními skupinami byla ve zkoumaném období důležitá též pro anarchistickou část krajní levice. Toto téma bylo reflektováno mj. na březnovém sjezdu ČSAF, kde jedním z řešených témat byla právě otázka prohlubování mezinárodní spolupráce a upevnování zahraničních kontaktů. Nutno ale podotknout, že u anarchistického hnutí, které je věrně myšlenkou odmítání jakéhokoli formalismu, **významnější formálně ukotvené vazby na zahraniční skupiny nelze nalézt.** Tím však nemá být řečeno, že kontakty se zahraničím neprobíhají, realizují se ale skrze rozličné mezinárodní kampaně, o nichž pojednává následující část.



Blokáda shromáždění krajní pravice v Bratislavě dne 16. 3. 2013 (zdroj: www.webnoviny.sk)

Tyto mezinárodní projekty představují pro anarchistické hnutí vhodný prostředek pro mobilizaci, který je však prostý jakýchkoli institucionálních vazeb. Využívají tak především možnosti kyberprostoru, který umožní rychle reagovat na vzniklou mezinárodní kampaň, zapojit se do ní a později též o ní referovat na českých i mezinárodních internetových portálech. Kontakty mezi jednotlivými skupinami probíhaly především při osobních setkáních na rozličných koncertech či shromážděních. Z konkrétních akcí se čeští anarchisté (a militantní antifašisté) zapojili především do kampaní zaměřených proti krajní pravici, ať to byla tradiční únorová blokáda v Drážďanech či anti-demonstrace proti březnovému pochodu v Bratislavě. Specifickým projektem, který by se mohl stát v ČR informačním mostem pro zahraniční kontakty, a proto je nezbytné ho zmínit, bylo červencové vytvoření **Anarchistického cestovního průvodce** (na stránkách www.punx.cz). Zde by měly být uveřejňovány kontakty na udergroundové bary, infocentra a anarchistické revoluční buňky v zahraničí. Prozatím však je server spíše v počáteční fázi vývoje. Významnější akce s masivní zahraniční účastí v roce 2013 v ČR neproběhla.

V případě komunistických skupin bylo možno zaznamenat nejužší kontakty na slovenské souputníky. Mládežnické organizace po celý rok spolupracovaly především se Socialistickým svazem mladých. S ním se rozhodl SMKČ vydávat též **česko-slovenskou tiskovinu Vzdor** a ukončil publikaci vlastní Československé mladé pravdy. Společně se též setkávali na různých tradičních shromážděních konaných především na česko-slovenském pomezí (jako reminiscence na období Československa). Dále čeští komunisté obraceli pozornost na německé radikální skupiny a na jimi pořádané akce (pravidelně se někteří čeští ortodoxní komunisté účastní například blokády po-

21. Koncept hlásající nezbytnost ochrany evropské identity před rozličnými kulturními, politickými či sociálními hrozbami; tato ochrana je mnohdy spojován s odporem vůči osobám či skupinám, které evropskou identitu v jejich pohledu narušují (přistěhovalci, muslimové, homosexuálové apod.)



Antikapitalistický kemp 2013 (zdroj: Levá perspektiva)

participovali též stoupenci marxismu-leninismu ze SMKČ. Zde mj. české účastníky školili ve způsobech sebeobran. Z dalších evropských komunistických skupin pak i v roce 2013 sledovali čeští marx-leninisté především aktivity řecké komunistické strany a její mládežnické organizace, která je pro ně příkladem ryzího pojetí marxismu-leninismu v současnosti. Přesto o určité propojenosti českých a řeckých buněk hovořit nelze, protože žádná hlubší spolupráce neprobíhá (pouze lze zaznamenat určité neformální kontakty). Dále pak platí, že komunistické organizace často obracejí pozornost na totalitní komunistické režimy (v Severní Koreji, na Kubě) a snaží se o navázání užších kontaktů s tamními skupinami (v případě Kuby skrze Společnost kubánského přátelství poměrně úspěšně, v případě KLDŘ obdobně neplatí).

4.2 Mezinárodní extremistické sítě

Zatímco předchozí část se věnovala dvoustranným kontaktům českých a zahraničních skupin, v druhé části budou zhodnoceny mezinárodní sítě, do kterých jsou české subjekty zapojeny. Mezinárodní síť se chápe formální či neformální propojení krajních politických skupin na konkrétních či obecných tématech, do nichž mohou jednotlivé skupiny vstupovat bez výraznějších překážek a zapojovat se do jejich prezentace. Zároveň tyto sítě mnohdy nejsou institucionálně zaštitěny žádným vedením a jedná se spíše pouze o určité kampaně či fóra. Jejich úloha především v posledních letech výrazně vzrůstá, protože díky jejich neformálnosti na jedné straně a možnosti snadné komunikace skrze internet na straně druhé se do nich mohou české entity snadno zapojit a podporovat či propagovat jimi hlášané ideje. Navíc takovéto neformální sítě mohou vznikat spontánně a velmi rychle reagovat na nastalé události. Proto lze v posledních letech sledovat jejich kvantitativní i kvalitativní progres, protože místní, regionální či národní téma se velmi rychle může stát tématem mezinárodním.



Evropská fronta solidarity pro Sýrii a kampaň „Ruce pryč od Sýrie“ (zdroj: solidarita-syrie.info)

chodu krajní pravice v Drážďanech či demonstrace „Lenin-Liebknecht-Luxemburg“ v Berlíně). Za hlavní společnou akci roku 2013 lze považovat kampaň s názvem „Třídní boj namísto světové války“ – každoročně vypravená kolona protestních vozidel spojená se shromážděními v německých (letos začínala v Mnichově) a českých (konec v Praze) městech. Vedle německých a českých komunistických skupin jsou do akce zapojeni též polští aktivisté (nutno ale podotknout, že v nejmenší míře). Aktivisté německé skupiny Antifa Lausitz se účastnili též červencového Antikapitalistického kempu pořádaného trockistickými skupinami, na kterém ale

Na poli krajní pravice v ČR bylo v roce 2013 možno zaznamenat především zapojení do mezinárodních sítí sledujících občanskou válku v Sýrii a problematiku samostatnosti Kosova. Syrský konflikt je již od svého vypuknutí radikální pravici poměrně hojně sledován, přičemž je ve velké míře vyjadřována podpora prezidentu Bašáru Asadovi. V roce 2013 se čeští aktivis-

té zapojili do mezinárodního projektu „Evropská fronta solidarity pro Sýrii“. V rámci něj probíhala shromáždění (například 13. října, 31. srpna či 20. července v Praze), debaty (například pro-sincová beseda v Brně) či propagační a osvětové akce, jejichž cílem bylo vyjádřit podporu vládnímu syrskému režimu.²² Čeští radikálové se pak zapojili i do zahraničních akcí zaštitěných touto mezinárodní sítí (například Patrik Vondrák vystoupil za českou pobočku na červnovém shromáždění v Římě, kde se ve stejný čas konala též koordinační schůzka daného projektu – opět s českou účastí). Naopak některé zahraniční skupiny se zúčastnily akcí na podporu syrské vlády v Praze (viz například účast německých sympatizantů z Antiimperialistische Plattform na říjnové demonstraci). Samostatnosti Kosova je v kruzích pravicových radikálů věnována pozornost dlouhodobě (viz kampaň „Kosovo je Srbsko!“²³). Po vzoru mezinárodního projektu týkající se Sýrie však byla v roce 2013 vytvořena též „Evropská fronta solidarity pro Kosovo“, do níž se čeští aktivisté rovněž zapojili. Někteří z nich se dokonce zúčastnili spolu s dalšími evropskými přívrženci solidární cesty do Kosova (nazvanou humanitární misí), kde otevřeně podpořili srbské požadavky na toto území a Srby žijící na kosovském území. Kromě těchto sítí nadále pokračovalo přejímání zahraničních konceptů, které především v poslední době dosahují značné variability. V roce 2013 došlo především k dalšímu a hlubšímu ztotožnění se s původně francouzským konceptem „Generace identity“, když začaly fungovat též české internetové stránky deklarující se jako „česká pobočka evropského mládežnického hnutí, jehož cílem je ochrana identity“. Nadále pak přetrvávala podpora původně italského hnutí Casa Pound, naopak české pobočky militantních mezinárodních sítí (jako například Blood and Honour či Combat 18) nebylo možno v roce 2013 na území ČR zaznamenat. Zároveň se čeští aktivisté zapojili spíše do jednorázových mezinárodních solidárních akcí, jako bylo například uctění památky zabitých řeckých nacionalistů (viz níže). Takto proběhly v listopadu dvě solidární akce vzdávající čest zabitým řeckým aktivistům a také vyjadřující podporu Zlatému úsvitu. Rovněž tak se ostravští aktivisté zapojili do mezinárodní akce Red October (Rudý říjen), který měl upozornit na diskriminaci bělochů v Jihoafrické republice.

Mezinárodní sítě v anarchistickém hnutí lze rozdělit na stálé a situační, které reagují na konkrétní nastalé události. Do prvních skupin by náležely především neformální vazby vzniklé v rámci *Internacionály anarchistických federací (IFA)*, avšak zde je nutno vytknout, že tato kooperace je skutečně striktně neformální. IFA vytváří jakési informační centrum a vrcholem jejích aktivit je pořádání mezinárodních setkání anarchistů, které ale v roce 2013 (na rozdíl od předchozího roku) neproběhlo. Za stálou a obecnou mezinárodní sítí naprosto neformálního charakteru lze považovat též mezinárodní antifašistické hnu-



Anarchistický černý kříž – jeden z používaných symbolů

22. Zajímavostí mj. je, že na těchto akcích společně participují jak přívrženci krajní pravice, tak především komunistického směru krajní levice.

23. V rámci této kampaně byla i v roce 2013 uskutečněna tradiční demonstrace v den výročí vyhlášení nezávislosti Kosova (17. 2.). Letos proběhla v Ostravě a zúčastnilo se jí zhruba 100–200 osob.

tí, o čemž svědčí vzájemné informování o uskutečněných akcích, podpora osob zapojených do anti-fašismu či vzdání úcty oběťm krajní pravice. V anarchistickém hnutí nadále významnou pozici zastává mezinárodní projekt **Anarchistický černý kříž (ABC)** sledující uvězněné anarchisty a snažící se mobilizovat hnutí k jejich podpoře. Tento projekt má svou mezinárodní pobočku též v ČR (viz <http://anarchistblackcross.cz>, případně též: <http://abc.anarchokomunismus.org/>²⁴), která byla v roce 2013 poměrně aktivní (od ledna do července 2013 mj. vydávala měsíčník *Solidarita*, poté jeho publikace ustala). Zároveň udržuje kontakt s ostatními skupinami v zahraničí i s neformálním globálním centrem. Často tak v roce 2013 informovala o vězněných antifašistech či akcích militantních antifašistů v zahraničí. V říjnu 2013 rovněž podepsala deklaraci o vyhlášení internacionálního „Týdne vězněných anarchistů“, který by měl do budoucna probíhat od 23. do 30. srpna.²⁵ V dalších letech lze tedy především v tomto termínu očekávat zvýšenou aktivitu okruhu ABC. Pozornost na anarchistických či eko-radikálních serverech byla také věnována přímým akcím spáchaným v rámci radikálního environmentálního hnutí (především osvobozovací akce či blokády v různých částech světa). Ze druhé skupiny situačních mezinárodních sítí, do nichž se zapojily české skupiny, lze z akcí proběhnuvších v roce 2013 zmínit například zářijový solidární týden s názvem „Výzva Nadaci Heinricha Bölla: Přestaňte s prekarizovanou prací a přijměte zpět ty, co jste propustili!“ vyhlášený německou anarchosyndikalistickou skupinou *Freie Arbeiterinnen- und Arbeiter-Union* (Unie svobodných pracovníků a pracovníků). Jádrem kritiky se stala zaměstnanecká politika dotčeného institutu. Dále lze například uvést květnový celosvětový pochod proti nadnárodní korporaci *Monsanto* (vlastník patentů na geneticky modifikované potraviny), dubnová *solidarita* spočívající v zasílání protestních prohlášení k propouštění ve španělských továrnách firmy *Alston* nebo solidární akce reagující na konkrétní nastalé a reflektované události v anarchistickém hnutí, o nichž je řeč v následující části. Naopak významnější příklon či zapojení se do militantních a nejvíce rizikových anarchistických sítí, jako je například *Neformální anarchistická federace* či *Mezinárodní revoluční front* (více o akcích těchto skupin níže), nebylo možno na území ČR zaznamenat.

Mezinárodní síť nalezneme též v rámci komunistického hnutí. Od shora uvedených skupin se ale odlišují institucionalizovanou podobou (nelze tak hovořit o sítích jako spíše o mezinárodních organizacích). Mezi mezinárodní subjekty sdružující mládežnické organizace a mající odezvu v ČR patří **Světová federace demokratické mládeže (WFDY)**, ke které se hlásí *KSM*, a **Mezinárodní koordinace revolučních stran a organizací (ICOR)**, v níž participuje *SMKČ*. Cílem *WFDY* je sjednocovat komunistická hnutí ve světě, přispívat k jejich informování a posilování jejich boje za „demokracii“ (samozřejmě v komunistickém pojetí). Nedílnou součástí jejich zpravodajství je informování o aktivitách jejich členů v jednotlivých zemích, jakož i o přijímaných represích vůči nim. *KSM* zde zastává poměrně silnou úlohu (mj. je jediným zástupcem zemí střední Evropy ve vedení *WFDY*) a často prostřednictvím této organizace získává informace o mezinárodním komunistickém hnutí a ty posléze uveřejňuje v ČR. *ICOR* je projektem vytvořeným poměrně nedávno (v roce 2010) a je ve svých prohlášeních radikálnější. Na druhou stranu je členství *SMKČ* v něm spíše formální

24. Existence dvou ABC na území ČR svědčí především o oné neformálnosti těchto skupin. Nutno však podotknout, že druhý zmíněný portál vyvíjel v roce 2013 velmi omezenou aktivitu.

25. 23. srpna 1927 byli popraveni američtí anarchisté italského původu *Nicola Sacco* a *Bartolomeo Vanzetti*. Byli zatčeni pro podezření z vraždy dvou lidí při loupežném přepadení obuvnické továrny v *South Braintree* ve státě *Massachusetts* v USA. Jejich uvěznění bylo součástí rozsáhlé anti-extremistické kampaně. Dle anarchistů byly důkazy o jejich vině nedostatečné, a proto je dodnes mnoho lidí přesvědčeno, že byli potrestáni jen za své anarchistické názory.

a SMKČ v něm nezastává významnější pozici. Dále lze zmínit i další organizace, jako například Světovou radu míru, k níž se mnohé české skupiny také hlásí, a která si všímá především válečných konfliktů v různých částech světa.

4.3 Zahraniční události reflektované extremistickými subjekty v ČR

Při hodnocení přeshraničního prvku u českých extremistických skupin je nutno také zaměřit pozornost na zahraniční události, které byly nejvíce reflektovány v českých krajních politických kruzích. A to jak pozitivně, tj. že byly kvitovány, tak negativně, vůči nimž se ozývala silná kritika. Opět díky internetu mohou české skupiny velmi rychle získat informace o těchto událostech a zároveň se k nim obratem vyjadřovat. Navíc tato jejich vyjádření mohou být využita k jejich zviditelnění i v rámci shora uvedených mezinárodních sítí (či právě prostřednictvím těchto sítí jsou o událostech zpraveny).

V případě krajní pravice lze říci, že mezi nejvíce reflektovaná témata patří ta, která byla uvedena již výše v souvislosti s mezinárodními sítěmi (viz především situace v Sýrii a Kosovu). Krom toho byly ale sledovány též další události, které se týkaly buďto represivních opatření vůči krajní pravici v zahraničí či naopak úspěchu zahraničních krajně pravicových skupin nebo významným uskutečněným akcím.

V případě represivních zásahů byla pozornost v krajně pravicovém hnutí věnována mnohým kauzám, byť k některým z nich se české subjekty veřejně nevyjadřovaly. Především v druhé polovině roku vyvolalo vlnu reakcí zářijové zatčení vůdčích představitelů Zlatého úsvitu²⁶. Řecká policie zatkla i jejího šéfa Nikolause Michaloliakose a dále několik poslanců a členů strany (navíc padlo podezření ze spolupráce s touto stranou i na některé vysoké představitel řecké policie). Důvodem zadržení byla především příslušnost těchto osob ke zločinecké organizaci, někteří byli ale podezřeni též z fyzického násilí a vražd. Šest zatčených poslanců



Zadržený předseda Zlatého úsvitu Mihaloliakos (zdroj: Reuters)

bylo zbaveno imunity a následně parlament odhlasoval stažení státní finanční podpory, na kterou měl Zlatý úsvit jakožto parlamentní strana nárok. Tato represivní opatření vedla k částečné destabilizaci této politické strany. Solidaritu se Zlatým úsvitem a podporu zadrženým vyjádřili spontánně též čeští aktivisté, když se zhruba dvacítka z nich sešla na demonstraci konané 7. 10. v Ostravě. Výraznou odezvu zanechala také vražda dvou aktivistů Zlatého úsvitu na začátku listopadu (viz solidární akce výše). Ti byli zastřeleni vrahy přijíždějícími na motocyklu a další osoba utrpěla vážná zranění (útok mj. velmi připomínal dřívější ataky pravicových extremistů na imigranty a příznivce krajní levice). V půli prosince pak řecký parlament odhlasoval pozastavení finančních příspěvků ze strany státu pro Zlatý úsvit. V letních měsících skupiny krajní pravice významně reflektova-

26. Zlatý úsvit je nejvýznamnější řeckou pravicově extrémní stranou, jejíž podpora v řecké společnosti v posledních letech výrazně stoupla (nyní se pohybuje zhruba v rozmezí 5 až 10 %). Strana se nestraní ani radikálních projevů a je spojována též s různými násilnými akcemi.

ly též **zadržení Varga Vikernese**²⁷ ve Francii. Francouzská policie ho spolu s jeho manželkou vini-la z přípravy teroristického útoku, později ale jeho vinu neprokázala a nedlouho po zadržení oba manžele propustila. Vikernes však nadále ve Francii čelí obvinění za své nenávislné komentáře na internetu o Židech a muslimech. Krajní pravice nadále sledovala soudní **proces se členy Nacionálně socialistického podzemí (NSU)**, byť se k němu veřejně nevyjadřovala (nejspíše z důvodu jeho kontroverznosti). V květnu začal u Vrchního zemského soudu v Mnichově proces s pěti obžalovanými, včetně hlavní protagonistky Beaty Zschäpeové, ve věci tzv. kebabových vražd a aktivity NSU. Proces byl výrazně sledován též hlavními médii v ČR a rezonoval i v prostředí krajní pravice a do určité míry též krajní levice (diskuse nad možnými kontakty do ČR, role policie při vraždách apod.). V průběhu roku 2013 však prozatím soud o vině a trestu obžalovaných nerozhodl, ani neprovedl klíčové důkazy (z důvodu složitosti procesu a mnoha podaným námitkám). Nadále však byla aktivita NSU sledována a byly rozplétány též její vazby na další krajně pravicové skupiny, v návaznosti na což docházelo k dalším zatýkáním. V Německu nadále pokračovaly **debaty i nad možným rozpuštěním NPD** (Národnědemokratické strany Německa). Pozitivně se vyjadřovaly jednotlivé spolkové země, Spolkový sněm a politické strany CSU, SPD, Grüne a Linke, proti je CDU a FDP. Spolková vláda podání návrhu zvažovala, nakonec se však k iniciativě nepřipojila. V prosinci byl návrh na rozpuštění NPD Ústavnímu soudu podán, a to Spolkovým sněmem. Větší ranou však doposud byl pro stranu skandál, který ji zasáhl na konci roku, kdy byl obviněn ze sexuálního obtěžování dvou mladých členů předseda Holger Apfel. Ten následně složil funkci předsedy a rovněž z NPD vystoupil. Dle některých zpráv však celá kauza mohla být vykonstruovaná jednou ze stranických frakcí a Apfel měl být takto vydírán za účelem jeho odchodu z čela strany. Oproti jiným letům pak i díky různým mezinárodním sítím fungujícím především v kyberprostoru mohly české krajně pravicové skupiny sledovat i represe v zemích, které v zásadě nepatří do jejich spektra zájmů. Příkladem budiž vyhlášení solidární podpory pro v srpnu zadržené bulharské aktivisty, kteří byli obviněni z provedení bombového útoku na kancelář romského centra.

Do druhé skupiny sledovaných událostí náleží především **úspěch Mariána Kotleby** ve slovenských župních volbách v Banskobystrické župě. Ten byl v českém hnutí vnímán jako impuls pro další aktivity, protože se ukázalo, že i radikální rétorika může slavit u voličů úspěch. Navíc Marián Kotleba přislíbil, že na začátku roku 2014 zavítá do ČR. Již dříve pak byly sledovány jeho kroky směřující vůči romské minoritě (například nadále pokračovala vyhrocená situace v obci Krásná Horka, obývaná většinou Romy, ve které skoupil Marián Kotleba několik pozemků). Podobně (byť z hlediska geografické vzdálenosti v menší míře) byla sledována **zvyšující se podpora Národní fronty ve Francii**. Marine le Penová totiž dokázala stranu otevřít více voličům a dle některých průzkumů z roku 2013 se dokonce stala nejsilnější politickou stranou ve Francii. Úspěch zaznamenala též v komunálních volbách na jihu Francie, které byly považovány za test aktuálního rozložení politických sil, a to i přesto, že v druhém kole se proti kandidátu Národní fronty postavily pravicové i levicové strany. Strana tak s nadějí vzhlíží k volebnímu roku 2014, v němž očekává významný úspěch. Nikterak ji neohrozilo ani možné trestní stíhání předsedkyně (za nenávislná vyjádření v souvislosti s výkonem mandátu poslankyně Evropského parlamentu), která byla v červnu zbave-

27. Vikernes je norský black metalový hudebník, zakladatel hudebního projektu Burzum a příznivec krajní pravice. V roce 1994 byl usvědčen z vraždy jiného metalového norského zpěváka a údajně stál také za žhářskými útoky na několik kostelů v Norsku. Do dnešních dnů bývá považován za jednu z největších ikon krajně pravicového metalu a potažmo celého evropského krajně pravicového hnutí, především jeho (neo) pohanské části.

na imunity. Navíc Le Penová a holandský předseda Strany pro svobodu²⁸ Wilders uzavřeli v souvislosti s blížícími se volbami do Evropského parlamentu vzájemnou dohodu o spolupráci. Z dosud neuvedených úspěchů radikálních pravicových stran stojí za zmínku též **sedmiprocentní zisk bulharské strany Ataka** v květnových volbách do bulharského parlamentu (dlouholetý předseda Ataky byl mj. v lednu 2013 obviněn za napadení novináře).

Ze sledovaných významných událostí pak lze zmínit především různá významná shromáždění, která byla již zmíněna výše (např. Pochod nezávislosti ve Varšavě). Krom již uvedeného si pozornost jako každý rok vysloužil „**Ruský pochod**“, který se konal 4. 11. 2013 v moskevské čtvrti Lublin. Letošního ročníku se zúčastnilo zhruba 20 000 osob a nesl se v duchu vyostřených anti-imigrantských nálad.

Ani letos nechyběla symbolika ruských krajně pravicových skupin či emblémy obecně známé jako znaky nacismu či neonacismu. Během nepokojů byly zadrženy zhruba dvě stovky demonstrantů. Čeští extremisté i veřejná média pak sledovali říjnové násilné demonstrace, které se uskutečnily v Moskvě a v dalších větších ruských městech. Jejich roznětkou byla vražda pětadvacetiletého Rusa Jegora Ščerbakova, který byl zabit nejspíše kavkazským imigrantem. Tyto protesty opět ukázaly nevráživost a xenofobii ruského obyvatelstva, které mohou velmi snadno přerůst v násilné nepokoje.



Ruský pochod 2013 (zdroj: ČTK)

Kromě těchto veřejných akcí lze za významné události považovat také úmrtí významných ideologů či osobností evropského krajně pravicového hnutí. V květnu v krajní pravici rezonovala **sebevražda Dominiquea Vennera** v pařížské katedrále Notre Dame. Venner byl v kruzích nazýván „politickým aktivistou, spisovatelem a historikem bojujícím proti devastaci evropské identity“ a jeho dobrovolná smrt byla chápána jako symbolické vzepření se současnému systému. Především v neonacistickém prostředí pak vyvolala vlnu reakce přirozená **smrt Ericha Priebkeho**, jenž byl označován jako „poslední vězeň druhé světové války“. Zatímco v době úmrtí české krajně pravicové servery vzpomínaly na jeho oddanou službu v jednotkách SS, později silně negativně hodnotily nejasnosti ohledně jeho pohřbu a místa pohřbení (italské i úřady jiných zemí se obávaly, aby se z tohoto místa později nestalo „poutní místo neonacistů“).

Samostatnou kapitolu pak z hlediska sledovaných i navštívených akcí představovaly i v roce 2013 **koncerty White Power Music**. Ty jako v předchozích letech probíhaly nejenom na území ČR (většinou pro české posluchače), ale též po celé Evropě. O mnohých z nich informovaly české krajně pravicové servery a čeští radikálové se tak mohli dozvědět o jejich konání a případně je navštívit. Navíc některé z akcí byly brány jako širší festivaly a setkání evropských příznivců krajní pravice (například listopadový koncert s názvem „Europe is Fatherland“ v Bulharsku, festival „I.S.D. 20 years in Valhalla“²⁹ konaný v září ve střední Evropě, srpnový festival „Bewegung 2013“ v Německu, únorový Blitzkrieg fest v severní Itálii apod.).

28. Politická strana velmi blízká Národní frontě, která bývá řazena do kategorie populistických pravicově radikálních politických stran.



Villa Amalias – solidární streetart (zdroj: scoop.it)

Anarchistické hnutí reflektovalo především situaci, k nimž byly vyhlášeny shora rozebrané mezinárodní kampaně. Mimo to byla nadále věnována pozornost anarchistickému hnutí v Řecku (či Itálii), jimi uskutečněným akcím a tam vězněným aktivistům, především ze skupiny Konspirace ohnivých buněk³⁰ (obzvláště na stránkách Anarchisticko-komunistické alternativy). Z řeckých událostí čeští anarchisté reflektovali také **vyklizení proslulého squatu** a sociálního centra Villa Amalias na počátku roku 2013 a pozatýkáni osob, které se snažily dotčený dům znovu obsadit (v Praze proběhla solidární demonstrace se zatčenými). Naopak zářijové vyklizení

squatu Orfanotrofio ve městě Thessalonike již významnou pozornost českých anarchistů nezískalo. Přesto ale lze říci, že oproti minulým létům pozornost na situaci v Řecku uvadala. Výrazný ohlas získala v roce 2013 **situace v Turecku** a tamní protivládní protesty.³¹ Do střetů s policejními jednotkami se zapojila mj. turecká Revoluční anarchistické akce a anarchistické hnutí tyto protesty prezentovalo jako vzepjetí anarchistických ideálů. Na stránkách českých anarchistických skupin bylo nejenom informováno o těchto protestech, ale byl též uveřejněn rozhovor s tureckými anarchisty a proběhlo několik solidárních akcí či menších demonstrací (v Praze, Kolíně, Čáslavi nebo Zruči nad Sázavou). Tomuto tématu se specificky věnovalo též 4. číslo anarchistické revue Existence. Na počátku roku byla sledována rovněž vzedmutá aktivita guerillové Zapatovy armády národního osvobození (Zapatistů) v Mexiku a byly do češtiny přeloženy a šířeny dokumenty a její vydaná komuniké. Formou deklarované solidarity si čeští anarchisté všímali též probíhajících válečných konfliktů či občanských válek v Mali či Sýrii. V prostředí militantního antifašismu byla na počátku roku věnována **zostřená pozornost stíhaným antifašistům v Rusku** (kampaní s názvem „Moskva volá o pomoc“ či „Ruce pryč od ruských antifašistů!“)³². Jim byla opakovaně vyjadřována solidarita a také probíhaly benefity (koncerty, demonstrace, setkání) na jejich podporu (například březnový koncert v Pardubicích nebo lednový protest v Praze). Ačkoli byla tato kampaň oficiálně v březnu ukončena (dle ABC se podařilo vybrat 13 000 Kč), i ve zbytku roku byla situaci v Rusku věnována pozornost (viz například červenová solidární akce v Olomouci). V červnu získala mezinárodní ohlas **vražda Clémenta Mérica** ve Francii. Méric byl levicovým aktivistou a antifašistou, přičemž za své politické názory měl být zabit sympatizanty krajní pravice (vyšetřování doposud nebylo skončeno, avšak v celém antifašistickém hnutí byla jeho smrt považována za politickou vraždu). Obsáhlejší vzpomínku mu věnoval jak server antifa.cz, tak ČSAF. Podobně pak hnutí reago-

29. U příležitosti 20. výročí smrti lana Stuarda Donaldsona se konalo více koncertů a taktéž byla jeho smrt obecně v krajně pravicovém hnutí reflektována.

30. Konspirace ohnivých buněk je nyní již spíše než řecká militantní skupina mezinárodní hnutí militantních anarchistů, kteří se nestranní násilných útoků. V Řecku je několik příznivců této skupiny vězněno a souzeno pro páchaní teroristických aktů.

31. Během několikátýdenních demonstrací, které do ulic tureckých měst přivedly odhadem 2,5 milionu nespokojených Turků, bylo zabito pět lidí. Na začátku nepokojů přitom stál nesouhlas s megalomanským stavebním projektem v parku Gezi.

32. Viz především: <http://antifastickasolidarita.cz/>

valo na vraždu řeckého angažovaného rappera Pavlose Fyssase, který se také otevřeně hlásil k antifašismu a byl ubodán příznivci Zlatého úsvitu. Dále pak anarchisté sledovali i další akce zahraničních soukmenovců a především reflektovali jejich konflikty s policií. Příkladem budiž zářijová proti-demonstrace britské Anti-Fascist Network (Antifašistická síť) proti shromáždění English Defence League (Anglické liga obrany), při níž bylo policií zadrženo přes 250 osob.



*Kampaň na podporu vězňených antifašistů
(zdroj: ČSAF)*

Ortodoxní komunistické skupiny v prvé řadě zaměřovaly pozornost na jimi spřízněné zahraniční režimy na Kubě (viz především okruh časopisu Venceremos) a v KLR. V případě Kuby zůstává nadále klíčovým tématem tzv. kauza **Miami 5** – skupina pěti Kubánců zadržena a odsouzená v USA pro špionáž. Komunisté jim nadále vyjadřovali podporu a uspořádali též tradiční květnové shromáždění. Ze zemí Latinské Ameriky pak v prostředí ortodoxních komunistů silně rezonovala **smrt Huga Cháveze**, který byl pokládán za jednoho z lídrů světového komunistického hnutí. V případě KLR byly nadále kriticky reflektovány sankce uvalené na tuto zemi či napětí mezi KLR a Jižní Koreou, potažmo USA. Z konkrétních aktuálních témat pak byla nadále věnována velká pozornost situaci v Sýrii, kdy komunistické hnutí otevřeně a **silně podporovalo prezidenta Asada**. Toto téma bylo reflektováno v průběhu celého roku, nejvíce ale v srpnu a září, kdy byl velmi diskutován potencionální vojenský zásah v Sýrii (byla uspořádána též protestní demonstrace před americkým velvyslanectvím v Praze). Podobně jako anarchistické hnutí pak komunisté sledovali proběhnuvší události v Turecku, Řecku (především v Komunistické straně Řecka) či na palestinských územích. Vyjma Turecka a Řecka (a případně Ruska či Běloruska) nebyly příliš reflektovány události nastalé na evropském kontinentu, což souviselo především s omezenými represemi komunistickému hnutí. Odezvu získalo pouze donucené přejmenování Maďarské komunistické dělnické strany na Maďarskou dělnickou stranu z důvodu přijetí zákona zakazujícího veřejné použití názvů spojených s autoritářskými režimy 20. století.

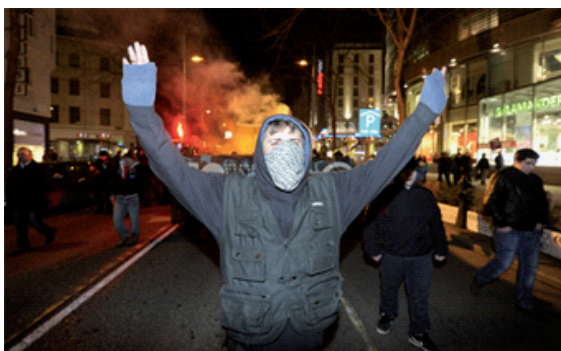
4.4 Významné projevy extremismu v zahraničí

Vedle mnohých událostí zmíněných již výše v textu, které se odrazily též v aktivitách českých radikálních skupin či které jimi byly reflektovány, došlo na evropském kontinentě k mnohým dalším závažným projevům extremismu, které je vhodné zmínit. Je totiž nasnadě, že i když o nich české skupiny výslovně nereferovaly, tak o nich nejspíše byly zpraveny a do budoucna by se mohly stát inspirací pro jejich ideologický boj. Navíc následný přehled (spolu s již uvedeným) deklaruje, že politický extremismus ve všech jeho podobách je stálou hrozbou pro demokracii evropských států a že ty proti němu vystupují.

V rámci krajní pravice nadále zůstávají největší hrozbou akty nenávistného násilí, které bývají nejčastěji namířeny proti imigrantům, osobám nenáležícím k „bílé rase“, příznivcům krajní levice či jiným „znepřáteleným“ osobám. Zároveň platí, že ve většině evropských států je projevům krajní pravice věnována ze strany státu věnována zostřená pozornost.

Téma pravicového extremismu bylo nadále velmi reflektováno v Německu. Vedle již uvedeného vzbudilo velkou pozornost (mj. i některých českých médií) zářijové napadení **patnáctiletého školáka** z důvodu jeho asijského původu třemi neonacisty v německém **Bad Schandau** (obec v bez-

prostřední blízkosti českých hranic). Mladík byl při tomto ataku vážně zraněn, přičemž i policie potvrdila rasový motiv pachatelů. Ve stejném měsíci byl v Bádensku-Wirtenbersku **zadržen pravicový extremist**, který měl plánovat **bombové útoky prostřednictvím leteckých modelů**, a který se dříve účastnil pochodů skupiny s názvem Die Rechte (a i na nich se projevoval násilně). Při domovních prohlídkách (hlavního podezřelého i jeho pomocníků) policisté našli mj. funkční bombu a množství dalších zbraní.³³ Tento případ opět ukázal na riziko páchání terorismu ze strany militantních pravicových extremistů. Specifickou a neobvyklou formu propagace německých neonacistů pak bylo možno zaznamenat na konci roku 2012 ve spojitosti s vánočními svátky. Neznámí pachatelé totiž vyměnili u CD s vánočními koledami toto CD za disk s písněmi White Power Music, které si později nic netušící posluchači „koled“ pustili. Celkově je podle zprávy ministerstva vnitra zveřejněné v březnu 2013 v současnosti na svobodě 182 německých neonacistů, po nichž pátrá policie (od vystavovatelů zakázaných symbolů až po rasové vrahy).



Demonstrace proti Wiener Akademikerball – leden 2013 (zdroj: der Standard)

Podobně zůstávalo téma **pravicových extremistů aktuální v Rakousku**. Již v lednu provedla rakouská policie záťah na pravicové radikály, u nichž zabavila zbraně, výbušniny či předměty propagující nedemokratické ideologie. V listopadu začal proces se sedmi neonacisty ze skupiny „Objekt 21“, která byla některými označována za „nejnebezpečnější neonacistickou skupinu od roku 1945“. Mezi nejzávažnější incidenty v roce 2013 patřil říjnový útok na Turecké kulturní centrum ve Vídni, které měli mít na svědomí fotbaloví chuligáni, kteří však při útoku vykřikovali neonacistická hesla. Pozornost

vzbudil též únorový Vídeňský akademický ples (Wiener Akademikerball), pokračovatel tradice Plesu vídeňských korporátních kroužků (v souvislosti s protesty proti jeho konání bylo mj. zadrženo devět sympatizantů krajní levice a do kontra-protestu se zapojili též čeští anarchisté).

Diskuse o pravicovém extremismu v **Maďarsku** byly nadále spojeny především s Hnutím za lepší Maďarsko (**Jobbik**). Dle jarního průzkumu je Jobbik nejoblíbenější politickou stranou mezi mladými Maďary, což opět vyvolalo debatu nad stavem demokracie v Maďarsku a nad jejím ohrožením. Pozdvižení mezi maďarskou krajní pravicí vyvolal červencový pochod homosexuálů, jeho napadení však policie zabránila. Mezinárodní ohlas získaly též květnové protesty Jobbiku proti v Budapešti zasedajícímu Světovému židovskému kongresu, přičemž plánované anti-sionistické shromáždění maďarské úřady zakázaly. Za specifický český kontakt s maďarskou krajní pravicí pak lze považovat plánovanou účast Attily Petrovské na turnaji bojových sportů v květnu v Praze. Petrovská se otevřeně hlásí k neonacismu (mj. i svým tetováním, které by v rámci soutěží bylo viditelné), kvůli čemuž byl nakonec jeho zápas z programu vyřazen.

33. Naopak v dubnu zatkla německá policie skupinu saláfistů (přivrženci radikálního islámu), kteří měli plánovat vraždu Markusu Beisichta - předseda strany „Pro NRW“ (jedna z krajně pravicových německých politických stran).

Po již zmíněné vraždě Merica došlo také k významnějšímu zásahu vůči krajní pravici ve Francii.³⁴ Francouzská vláda dekretem z 13.7. rozpustila ultrapravicová uskupení Třetí cesta (Troisième Voie), Revolučně-nacionalistická mládež (Jeunesses nationaliste révolutionnaires) a Touha snít (Envie de rêver). Ještě před tímto krokem oznámil rozpuštění dvou z těchto skupin (Třetí cesta a Revolučně-nacionalistická mládež) jejich zakladatel Serge Ayoub. Po následném vládním rozhodnutí se Ayoub a vedení Touhy snít odvolali k Ústavní radě (obdoba českého Ústavního soudu) kvůli „zneužití pravomoci“. Jejich podání bylo radou odmítnuto. Následně 23.7. vláda rozpustila dalším dekretem dvě jiná uskupení – Francouzská práce (Œuvre Française), které patřilo k nejstarším ultrapravicovým skupinám v zemi (vzniklo již v roce 1968) a Nacionalistická mládež (Jeunesses nationalistes). Tyto skupiny se proti svému rozpuštění rovněž odvolaly k Ústavní radě a rovněž neuspěly. Ústavní rada rozhodnutí vlády v říjnu potvrdila.

I v roce 2013 pokračovaly útoky řeckých neonacistů (mnohdy spjatých se Zlatým úsvitem) vůči imigrantům a příznivcům krajní levice (například v září byla napadena třicítka komunistů vylepujícími plakáty, přičemž po útoku 50 osob muselo být 9 obětí útoku hospitalizováno). Silný mezinárodní ohlas získalo též napadení tureckého generálního konzula na počátku ledna.

Kapitolou samo o sobě pak byly nadále pokračující xenofobní a rasistické útoky v Rusku, především v Moskvě a dalších velkých městech, které většinou směřují vůči osobám kavkazského původu. Přesto došlo v roce 2013 v Rusku i k významným soudním procesům s pachateli rasového násilí, přičemž mezi nejvýznamnější patří odsouzení Alexandra Solovyova na 9,5 let vězení za napadení celkem 21 osob neslovanského původu. V únoru byl zadržen též zakladatel skupiny Minin and Pozharski People's Militia vyznačující se militantním antisemitismem a xenofobií.

Podobně militantní naladění platí o pravicovém extremismu na Ukrajině, především v souvislosti se skupinou Pravý Sektor. Její militantnost byla mnohdy diskutována též v souvislosti s demonstracemi proti vládě Viktora Janukovyče, přičemž provládní kruhy ji obviňovaly z násilnosti a agrese (což skupina nijak nepopírala, hovořila však o nezbytné obraně proti násilí vycházejícím z druhé strany). Pravdou však zůstává, že v ideologické rovině má tato skupina blízko k neonacismu a militantní formě³⁵ pravicového extremismu (proto získává též podporu u podobných skupin v ČR i jinde v zahraničí). Za krajně pravicovou bývá některými označována též parlamentní strana Svoboda, především z důvodu antisemitských a jiných nenávistných vyjádření.

Významné kroky v boji proti extremismu učinila v roce 2013 italská policie. Mezi nejvýznamnější akce lze považovat lednový zátaž na pravicové radikály, kteří měli šířit antisemitské a rasistické myšlenky a kteří byli rovněž obviněni z militantních akcí vůči přistěhovalcům či příznivcům krajní levice. V dubnu a později též v listopadu pak italská policie zasáhla vůči osobám spjatými s neonacistickou internetovou stránkou Stormfront (respektive její italskou verzí). V kruzích krajní pravice rezonovalo rovněž rozhodnutí italského soudu o vyhoštění Davida Duka, bývalého vůdce Ku Klux Klanu a jedné z ikon globální radikální pravice. Soud Duka považoval za „společensky nebezpečného kvůli jeho ra-

34. Ve Francii v roce 2013 rovněž došlo k razantnímu nárůstu počtu útoků proti LGBT komunitě (řádově o desítky procent oproti roku 2012) souvislosti s projednáváním zákona o manželství osob stejného pohlaví. Útočníci se většinou rekrutovali z prostředí ultrapravicových skupin a několik z nich bylo v průběhu roku odsouzeno.

35. Například již v srpnu a září došlo k vážným násilným útokům ukrajinských paramilitárních skupin na přívržence krajní levice, při nichž byla obětí způsobilá vážná zranění.

sistickým a antisemitským názorům“. Z dalších význačných aktů bránící se demokracie v Evropě stojí za zmínku odsouzení předsedy holandské politické strany Nederlandse Volks-Unie k 40 hodinám veřejně prospěšných prací za podněcování nenávisti vůči cizincům.



Muslimské centrum v Harlow po žhářském útoku (zdroj: *The Independent*)

Na území **Velké Británie** bylo v roce 2013 spácháno několik závažných extremistických činů, včetně teroristického útoku islámských fundamentalistů na příslušníka britských ozbrojených sil v Londýně³⁶. Následně došlo k vlně protimuslimských demonstrací s účastí krajní pravice a také k několika žhářským útokům proti mešitám (například v srpnu v Harlow – hrabství Essex). I přes relativní klid v regionu nelze také podceňovat riziko severoirského terorismu.

Pozornost byla nadále i v roce 2013 věnována **Andersi Behringu Breivikovi** vykonávajícího si trest za teroristické útoky v Norsku. Kromě motivů a provedení jeho teroristického útoku na ostrově Utoya a Oslu pozornost vyvolala též

jeho snaha o započítání studia politologie na univerzitě v Oslu. V květnu Breivik rovněž ohlásil snahu o založení vlastní politické strany s názvem Fašistická strana Norska a Severní liga.

Možnému militantnímu útoku zabránila na počátku března finská policie, když zajistila u neonacistického aktivisty (již dříve zadrženého za napadení) množství informací týkající finské židovské komunity.

Na poli anarchistické části krajní levice je nutné věnovat pozornost především nejzávažnějším militantním aktům majícím až teroristický charakter. I v roce 2013 platilo, že nejvíce těchto akcí bylo uskutečněno v zemích jižní Evropy – Řecku a Španělsku. Zároveň docházelo k závažným incidentům též ve Velké Británii (především v okolí města Bristol), Německu či Rusku.

Silné zůstávalo **militantní anarchistické hnutí v Řecku**, s čímž šla ruku v ruce jeho represe ze strany státních úřadů. Během roku nadále pokračoval proces se členy organizace Konspirace ohnivých buněk a dalšími v roce 2013 zadrženými přívrženci krajní levice, což vedlo také k mnohým solidárním akcím (včetně žhářských útoků, ničení soukromého vlastnictví apod.). Mezi nejzávažnější incidenty lze řadit umístění a aktivaci výbušného zařízení do automobilu ředitelky věznice Korydallos, která byla chápána jako solidarita nejenom s řeckými, ale i jinde ve světě vězňenými anarchisty. Militantní anarchisté se v roce 2013 přihlásili též k zaslání balíčkových bomb Dimitru Horianopoulu, bývalému veliteli

36. Britskému bezpečnostnímu aparátu se podařilo zamezit několika plánovaným teroristickým útokům na domácí cíle. Radikální islámští kazatelé, indoktrinace pro džihád ve školách, v charitativních a vězeňských zařízeních a zfanatizovaní Britové, kteří odjeli bojovat do Sýrie na straně radikálů, byli v roce 2013 a zůstávají i nadále hlavními projevy extremismu v UK bezpečnostní složky dění v těchto skupinách sledují. Zpráva kabinetního krizového štábu pro potírání extremismu (*Tackling extremism in the UK*) vydaná v prosinci 2013 sice připouští, že bezpečnostní hrozbou mohou být různorodí radikalizovaní jednotlivci i skupiny např. i krajní pravice, jednoznačný důraz je však kladen na nebezpečí islámského fundamentalismu, což potvrzuje i výroční zpráva parlamentního výboru pro bezpečnost a zpravodajské služby.

antiteroristické divize řecké policie. Pod prohlášením byla podepsána Neformální anarchistická federace (FAI), Mezinárodní revoluční front a Komando Mauricia Moralese. V září došlo rovněž ke žhářskému útoku na autobus řecké policie (opět jako akt solidarity). Pokračovaly také vigilantistické akce vůči pravicovým extremistům (viz např. zavraždění dvou funkcionářů Zlatého úsvitu zmíněné výše, k němuž se přihlásila skupina s názvem Revoluční síly bojujícího lidu). V únoru se skupina s názvem Rozhněvané brigády přihlásila také ke dvěma menším bombovým útokům na kanceláře Zlatého úsvitu ve městě Larissa a Pireus. Nejvý-



Vyšetřování bombového útoku na ředitelku věznice Korydallos (zdroj: 325.nostate.net)

raznější odezvu však získala **střelba na rezidenci německého velvyslance** v Aténách na konci prosince. Útočníci vystřelili nejméně šedesát kulek, některé z nich pronikly i do ložnice velvyslancovy patnáctileté dcery. Z útoku byla podezřívána organizace s názvem „Lidoví bojovníci“, která (a nejenom ta) Němce dlouhodobě obviňuje z imperialismu a toho, že si chtějí podmanit celou Evropu.

Mezi nejvýznamnější militantní akce španělských anarchistů patří **dva výbuchy v církevních objektech**. Nejprve v únoru došlo k výbuchu v madridské katedrále Almudena a na počátku října došlo k výbuchu v katedrále ve španělské Zaragoze. Tyto akty byly namířeny proti státu a církvi (jak vyplývá z vydaných prohlášení), která historicky zastává ve Španělsku důležitou pozici. Na konci června umístili španělští anarchisté výbušné zařízení také v madridské pobočce finanční společnosti BVVA jako formu odporu vůči současnému finančnímu systému a kapitalismu. K útoku se kromě FAI přihlásila Madridská autonomní skupina a Mezinárodní revoluční front.

Stejně tak zůstávali aktivní italská militantní anarchisté, byť **italská scéna byla částečně utlumena** probíhajícími represemi (například v září byli zadrženi čtyři anarchisté podezřelí z páchaní násilných aktů na bázi terorismu), které navazovaly na opatření provedená v roce 2012. Z významnějších akcí lze zmínit mj. zaslání balíčkové bomby do redakce turínského deníku La Stampa Italskou anarchistickou federací FAI či násilné projevy anarchistických skupin při protivládních demonstracích v Římě 19. 10. a 21. 11., během kterých se pokusili zaútočit kameny, lahvemi, petardami apod. na sídla Ministerstva financí a dalších úřadů.

V roce 2013 došlo k více militantním projevům anarchismu též na území Velké Británie. Většina útoků byla situována do blízkosti města Bristol, kde má britské anarchistické hnutí nejsilnější pozici. Na konci srpna došlo například v Bristolu ke žhářskému útoku na bankovní budovu společnosti Barclays, k němuž se v prohlášení přihlásila FAI a Improvizovaná guerillová formace. Tento útok potvrdil, že FAI je již celoevropskou (či globální sítí) a nikoli původně italskou či řeckou militantní skupinou. Ve stejném období rovněž došlo k rozsáhlému žhářskému útoku



Požár po výbuchu v Portisheadu (zdroj: 325.nostate.net)

na policejní výcvikové budovy v Portisheadu, který měl v mezinárodním anarchistickém hnutí významnou odezvu, byť v samotné Británii mu byla věnována omezená pozornost. K tomuto útoku se přihlásila skupina s názvem Buňka našťvaných lišek. Symbolickou rovinu měla také lednová sabotáž vysílače, která měla za následek výpadek televizního a rozhlasového vysílání v okolí Bristolu.

V Německu bylo možno během roku zaznamenat mnohé solidární akce, příkladem budiž podpalení aut společnosti Deutsche Bahn v Berlíně v březnu. Za nejvážnější incident lze považovat útok skupinky anarchistů na hamburskou soudní budovu z konce srpna v reakci na „neustálou státní kontrolu“, přičemž byla rozbita kameny okna a barvou pomalovány stěny a dveře budovy. V prosinci pak došlo k masové mobilizaci příznivců krajní levice v Hamburgu v souvislosti se snahou německých úřadů o vyklizení ideového centra hamburské krajní levice a zároveň squatu **Rote Flora**. Při následných demonstracích došlo k rozsáhlým střetům s policejními jednotkami, při nichž bylo zraněno několik desítek (dle některých informačních kanálů až stovek) demonstrantů i policistů.

V ostatních evropských zemích pak mnohdy vyvíjely aktivity pobočky již uvedených organizací (typicky FAI), které již lze chápat spíše jako onu mezinárodní síť. Z hlediska podpory těchto organizací v blízkých zemích stojí za zmínku, že v roce 2013 začal v Polsku vycházet **magazín hlásící se k militantní skupině Konspirace ohnivých buněk** s názvem Czas Bojowych Sumien (Čas bojovného svědomí), který by mohl získat ohlas i v ČR. Rovněž tak byly vydány polské publikace hlásící se ke skupině FAI. Z konkrétních incidentů pak lze zmínit **několik osamocených útoků francouzských militantů** vůči státním budovám či budovám finančních společností reagujících na smrt Mérica. V Rusku pak bylo možno i v roce 2013 zaznamenat poměrně velké **množství militantních akcí zaměřených na ochranu přírody**. V roce 2013 došlo též k **mobilizaci militantních anarchistů ve Švédsku**. V listopadu provedla švédská policie zátah na militantní antifašisty a několik desítek z nich pozatýkala. V reakci na to švédští anarchisté napadli a poškodili policejní stanici ve městě Växjö (jako akt solidarity se zadrženými).

Ortodoxní komunistické hnutí se v roce 2013 v Evropě významně militantně neprojevovalo. Nadále však platí, že především v jižních státech si jsou mnohé komunistické a anarchistické skupiny poměrně blízké (ideologicky i personálně).

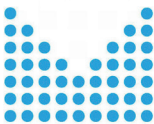
5. Seznam použitých zkratek

AAO	Autonomní Antifa Ostravsko
ABC	Anarchist Black Cross – Anarchistický černý kříž
AČR	Armáda ČR
AFA/Antifa	Antifašistická akce
AN	Autonomní nacionalisté
ANP	Autonomní nacionalisté Plzeňsko
ČSAF	Československá anarchistická federace
DSSS	Dělnická strana sociální spravedlnosti
DM	Dělnická mládež
ESSK	Evidenčně statistický systém kriminality
FAI	Neformální anarchistická federace
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
KO	Krajská organizace
MO	Místní organizace
KŘP	Krajské ředitelství policie
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
KSM	Komunistický svaz mládeže
LEX	levicově extremistický, levicovní extremisté
MMA	Mixed Martial Arts – smíšená bojová umění
MO	Ministerstvo obrany
MSP	Ministerstvo spravedlnosti
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zahraničí
NAL	Nová antikapitalistická levice
NO	Národní odpor
NPD	Nationaldemokratische Partei Deutschlands
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
PEX	Pravicově extremistický, pravicovní extremisté
PMS	Probační a mediační služba ČR
POW	Prisoners of War, váleční vězňové
ProAlt	Iniciativou pro kritiku reforem a na podporu alternativ
REVO/SOP	Skupina revoluční mládeže REVO/Socialistická organizace pracujících
SHARP	Skinheads Against Racial Prejudice – Skinheadi proti rasistickým předsudkům
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SM	Svobodná mládež
SMKČ	Svaz mladých komunistů Československa
TZ	Trestní zákoník
ÚO	Územní odbor
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
W.P.E.P.	White Power European Patriots
WPM	White Power Music
W.R.K.	White Rebel Klan

Poznámky

Poznámky

Poznámky



MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo vnitra
Odbor bezpečnostní politiky
Praha 2014